

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési árak:

Egész évre 14 frt, fél évre 7 frt, negyed évre 3 frt 60 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.

Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő

MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

VIII. kerület, József-körút 65. szám.

Megjelenik mindennap, hétfőn és ünneppnap után is.

II. év.

Budapest, 1898, szerda, október 5-én.

274. szám.

Az ötvenöt.

(p-d.) Egyetlen szóval se panaszkodnánk, ha csak egy ember akadna az ötvenöt osztrák szónok között, aki így beszélne: „Ez a kiegyezés keményen sérti a mi érdekeinket, de igaz van Magyarországnak is, ha nem akarja tovább is elviselni azt, amit ő igazságtalanságnak tart. Nekünk ez a kiegyezés nem kell, de a magyaroktól nem lehet másikat kívánni. Váljunk hát el egymástól békével, barátságban, egyikünk menjen jobbra, a másik balra és ne okolja egyikünk se a másikat, ha majdan keserves okunk lesz a szakítás megbánására.“ Ez férfias, becsületes beszéd lenne, olyan beszéd, amelyről a hatvanhét megalkotói ábrándoztak, akik azt hitték, hogy a népek mindig bölcssek, mindig méltányosak, mindig meg tudnak egymással egyezni.

Ha csak egy ember beszélne ezen a hangon, akkor értenék a nagy felháborodást, amiért Kaizl doktor elég vakmerően kivágta a nagy szót, hogy Ausztriában még vidáman kísértének a centralizmus árnyai s ezek az árnyak azt suttogják, hogy Magyarország gyarmata az osztrákoknak, nem kell hát engedni, örüljön a kolónia, ha keztyüs kézzel fosztogatják ki.

Ugy hisszük, sokszor lesz még szó minálunk is az osztrák pénzügyminiszternek erről a kijelentéséről, olyan oldalról is, amelyen nem gyakran vannak a szimpatiaink. Erős argumentum lesz az

a kormány ellen, az új javaslatok ellen. Nem tudjuk, hogy a magyar kormány hálás lesz-e az osztrák kollegának ezért a kemény kijelentésért. De a vallomás igaz és őszinte. E mostani campagne során mi is rámutattunk egynehányszor arra a szánalmas látványra, hogy a sorvadásban levő osztrák testben a centralisztikus izmok akarnak utóljára meghalni.

Ugyan mi egyéb okozhatja a kiegyezés ellen való tárgyilagos vad ellenzékét a schottenringi görög palotában, ha nem az, amit Kaizl „Centralistisches Machtdunkel“-nek nevezett? Mert bizonyos, hogy a nemzetiségi küzdelmen kívül erős opposzió van maga a kiegyezés ellen is. Ugyan mivel lehet indokolni a fogyasztási adók átutalásának ellenzését, amikor ez az ellenzés annyit jelent, hogy fizessen Magyarország ezentul is adót — Ausztriának? Ha nem centralisztikus kísérletek sóhaja, micsoda akkor az a nagy sirás a melyet a bank-paritás keltett Czernovitztól Innsbruckig? Mi egyéb lehet a forrása annak, hogy szinte természetes dolognak veszik a magyar petroleumipar feláldozását, ellenben hallatlan igazságtalanságnak tekintik azt az elvet, hogy mindegyik ország maga viselje az ő iparának adott kiviteli jutalmakat?

Nézzük csak meg ezt az új kiegyezést. Bizonyos, hogy abban nagy előnyök vannak ránk nézve. De milyen előnyök? Régi igazságtalanságok megszüntetése. Olyan jogtalanságok orvoslása, amelyek ellen hatvanhét óta mindig

remonstráltunk, amelyeket eddig csak azért nem tudtunk lerázni magunkról, mert nem volt hozzá elég erőnk. Most megtehetjük s Ausztria ime kétségbeesetten sir, hogy a gyarmat nem raboskodik többé. A rabszolgatartó felháborodik, amiért a rabszolga kicsavarta kezéből az ostort — nem azért, hogy visszavágjon vele, hanem csak azért, hogy örökre elrejtse, ellássa. Egyetlen szót szeretnénk látni ebben a kiegyezésben, amelynek az a tartalma, hogy elveszünk azt, ami Ausztriáé, vagy az a bűn, hogy elveszünk azt, ami a magunké?

Igenis ez a bűn, ezt nem tudja soha megbocsátani se az a bizonyos ötvenöt, se az a nyolcz millió, aki a parlamentbe küldte őket. Mi pedig elég impertinensek vagyunk bevallani, hogy jól esik nekünk, hogy immár képesek vagyunk ilyen bűnök elkövetésére. Eddig másféléket cselekedtünk.

De káröröm még így sincsen bennünk. Még így sem tudunk ujjongani azon, amikor ugyanaz az ötvenöt ember, ugyanaz a nyolcz millió, közvetlen a centralizáló lelkének megnyilatkozása előtt vagy után azzal a rimázkodással fordul felénk, mentsük meg az ő hegemóniáját Ausztriában.

Nagy kérdés, módunkban van-e ez a mentő szolgálat. Még nagyobb kérdés, hogy megtegyük-e, ha elég erősek vagyunk rá. Tiszta sor, hogy a hatvanhét a magyar és a német hegemoniára van alapítva. De világos az is, hogy a békeség feltételeit megszegték a németek. Az előfel-

Babilon tornya.

Nem is tudtuk, hogy annyi aesthetikus van Magyarországon! Minden nap kilöködik egy. Nem is csoda, ezek a budapesti szobrok kinövesztették a lakosságban azt a lappangó valamit, amit művészeti izlésnek lehet nevezni. Van hát minden napra egy új idea a királyné szobrának kivitelére nézve.

Egy megyei alispán azt írja, hogy a királyné egy lábainál fekvő oroszlánt simogasson.

Egy idevaló híres ügyvéd azt veti fel, hogy egy quadrigán üljön a márvány királyasszony s a quadrigát négy daru vonja. (Mert azt mondja, a daru magyar madár.)

Tisza Kálmán úgy nyilatkozott, hogy a királyné szobrát nem tudja másképp elképzelni, mint palmaággal a kezében.

Bánffy azt mondja: Neki mindegy. A szobor vagy sikerül, vagy nem sikerül, és ez nem nagy differenzia — de hogy a részvét a szobor iránt oly impozánsan nyilatkozik, az nagy siker és nincs olyan rossz szobrász Magyarországon, aki azt elronthatná. Bánffyból az igazi politikus beszél.

Alzél Béla báró görög templomot akar. Egy tudósunk egy külön kápolnát kíván

a Mátyás templomban. Sőt volt már olyan „k i g o n d o l ó“ is, aki lóháton akarja a kökirálynét.

De száz meg száz terv. S amennyi elágazása van a szoborkérdésnek, minden ágában ugyanannyi eltérő vélemény.

Vannak, akik a nemzetközi pályázatot akarják, mert azt mondják: nekik szép szobor kell, azért a pénzért — a magyarok pedig nem tudnak szépet csinálni.

A chauvinisták ellenvetik:

— Mindenesetre magyar mű legyen. Különben szégyen az országra.

— Ostobaság — érvelnek a „nemzetkőzisták“ — azért, ha egy veres-fehér-zöld lobogónak a selyemkelméjét a külföldön szövök, hát az akkor már nem magyar zászló?

Vagy ekképen szólnak:

— Ha most Rafael élne és egy millió forintunk lenne egy képre, hát mi érne többet, vele festetni meg, vagy Vastagh Györggyel?

A disputa már szinte az elkeseredésig megy és a legkisebb részletben se lehet egy közeljövő felfogást észlelni. A királynénak száz és néhány arcképe van a bécsi császári könyvtárban (mely arcképekben a British muzeumban is gazdagabb.) Egyik ezt a képét látta,

másiknak amaz tetszik s mindenki a maga arcképe szerint képzeletben a szobrot, sőt némelyek nagy entuziasmusban a l a m e n n y i a r e z k é p é t szeretnék a szobron, mert nem tudják magukat elhatározni, melyiken szebb.

Ennyi kiágazása van a kérdésnek, sőt még ennél is több, mert az ellenzéki szelekkel bélelt elmék mindenekelőtt azt tartják: „a legelső dolog az egész szobor-ügyet kivenni a kormány kezéből, mert ott elromlik.“

Ilyen viszonyok közt, mikor a közvélemény nem bír kialakulni semmire, hanem száz külön lyukon folyik le, mint a rostán átesurgatott víz, igen nehéz a szobor-vélemények resumejét adni s azzal polemizálni; ebben az esetben tehát legfeljebb némi megjegyzésekre lehet szorítkozni.

Először is a kormány kezéből nem lehet kivenni a szobor-ügyet azon egyszerű okból, mert az országgyűlés tette le a szobor-ügyet a kormány kezébe a megörökítési törvényben, s ott, ahol az országgyűlés már egyszer parancsolt, minden más száznak el kell némulnia.

A második kérdés, hogy nemzetközi legyen-e a pályázat vagy sem? Hát ez bizony nehéz probléma. A külföldön mindenesetre jobb szobrászok vannak, de éppen a legkiválóbbak nem szoktak a pályázatokon részt-

tételei között az volt az első pont, hogy a két vezető faj igazsággal legyen egymás irányában. Hogy miként gyakorolták a németek ezt az igazságot, arra ott van a bizonyíték akár most is annak az ötvenöt férfiúnak a kontra-szónoklatában. Egyik se magyar sikereket ellenküzd, mindnyája magyar igazságok ellen harcol. A mi érdekeinknek mi csoda fényes érvényesülésére várhatnánk, ha a régi nagasságra segitenénk az egykori német szupremáciát!

Most már akár le is törültetheti nevét a szónokok táblájáról az az ötvenöt férfiú. A pénzügyminiszter elmondta előre az ő beszédek kommentárját. Természetes, hogy megrágalmazzák érte. Igazság a magyaroknak — hisz ez főbenjáró bűn. Most van igazán tönkre téve Magyarországnak „Consumirendes Hinterland“ karaktere, ezt nem fogják Kaizlnak sohasse megbocsátani.

És fokozni fogja az elkeseredést egy történelmi reminiscencia. A hetvenes évek elején kegyetlenül nekimentek a németek vezető szerepének Hohenwart, meg a fundamentális articulások. Akkor megjelent a magyar hűségesen és megmentette a németeket az ő szorultságukból. Ki tudja, megjön-e megint oly pontosan, ha a szlávok ezúttal okosabban szabják meg az alapvető cikkelyeiket, ha a szlávok megmutatják, hogy velük igenis lehetséges az igazság, a méltanyosság. A pénzügyminiszter az ifjucsehek klubjából került a miniszteri fauteuile-be. S ő az első osztrák miniszter, aki ilyen nyíltan beszélt.

... A mindennapos politika számára pedig az az eredménye Kaizl beszédének, hogy most már megindul igazában a vihar, amelynek október nyolczadika fog véget vetni.

Mert az ötvenöt meghal, de az obstrukcióját most már igazán nem hagyja.

venni — kivált olyan országokban, ahol a juryról joggal lehet föltenni, hogy még nagyon zöld. Itt egy Phidias is kitenne magát annak, hogy valami primitív szobrász átszurt szívet ábrázoló chablon-terve nyerné meg genialis és mert genialis tehát merész koncepciója elől a pályadíjat és a megbízást. Mi következik tehát ebből? Az, hogy ha nemzetközi pályázat lenne is, akkor is csak a rossz szobrászok pályáznának, a rossz szobrászok pedig nem csinálnak jobb szobrot azért, hogy százan vannak. Azonfelül a saját rossz szobrászaink és a külföldi rossz szobrászok közt az a különbség, hogy a mieink jobban megértik a magyar hangulatot a királyné iránt, mint az idegenek. És most jön az — quod erat demonstrandum — hogy egy jó szobor megalkotásának voltaképpen két akadály van.

Az egyik, hogy a magyar szobrászok felette gyengék (tisztelt néhány jobbnak.)

A másik az, hogy a magyar juryk gyengék.

Az elsőn még lehetne segíteni, a másodikon lehetetlen.

És hogy az eddigi magyar szobrok szinte nevetségesen kezdetlegesek, az csak kisebb mértékben a szobrászok hibája, nagyobb mértékben a juryké, kik a pályamunkák közül, ha tiz közepes van, és egy egészen izléstelen, okvetlenül ezt a tizenegyediket választják. Így volt ez eddig minden pályázatnál. A Zumbus

POLITIKAI HIREK.

A közigazgatás reformja. A közigazgatási reformra vonatkozó javaslatok, köztük különösen a városok és községek rendezésére, a tisztviselők kinevezésére, a törvényhatóságok szervezésére, az alsóbb fokokon a közigazgatási bírások gyakorlására, a minősítés szabályozására, a fegyelmi eljárásra vonatkozó javaslatok a belügyminiszteriumban már teljesen elkészültek. Ezek a javaslatok együttvéve az ország jövő közigazgatásának minden egyes részletére kiterjednek és a minden javaslatához készített igen beható indokolással sok évi fáradságos munka eredményét tüntetik föl. A véleményezés végett egyes szakminiszteriumokhoz áttett javaslatok közül néhány már vissza is érkezett, néhányra azonban még nem jött válasz, mindazonáltal a belügyminiszteriumban remélik, hogy a reformjavaslatokat egész terjedelmükben még az év vége előtt átadhatják a nyilvánosságnak.

Új főispán. A hivatalos lap mai száma közli Pogány Károly országgyűlési képviselőnek főispáni kinevezését. A kinevezésről szóló királyi kézirat a következő:

Magyar belügyminiszterem előterjesztésére Pogány Károly országgyűlési képviselőt Krassó-Szörény vármegye főispánjává kinevezem.

Kelt Wallseeban, 1898. évi október hó 1-én.

FERENCZ JÓZSEF, s. k.

Pericz Dézsi, s. k.

Pogány Károly, a valda-hunyadi választókerület képviselője, 1848-ban született Nagyenyeden. Tanulmányait a szobeni Bethlen-kollégiumban kezdte és Kolozsváron folytatta, majd a budapesti egyetemre jött jogot hallgatni. 1865-ben letette a bírói vizsgát és Alsó-Fehérmegye tiszteletbeli aljegyzője lett. Ebben a hivatalában azonban nem maradt sokáig, már a következő év tavaszán az erdélyi udvari kancelláriába került tiszteletbeli gyakorlónak, majd fogalmazósegéd és fogalmazó lett ugyancsak a kancelláriánál, egészen a feloszlatásig és a felelős miniszterium kinevezéséig. Ezután fogalmazó, később pedig titkár lett a belügyminiszteriumban. A vajda-hunyadi kerületet már 1875 óta képviseli a parlamentben szabadelvű programmal. Tagja a közigazgatási bizottságnak s a vajda-hunyadi vár restaurációja és a hunyadi vasművek fejlesztése körül sokat buzgálkodik.

A főrendiház ülése. A főrendiháznak holnap tartandó ülésén Károlyi Tibor gróf elnök jelentési tesz Bécsi utjáról, továbbá ő felségénél történt kihallgatásáról és arról, hogy ő felsége mai nővnapi alkalmából a főrendiház üdvökvánatait a szokott módon a legfelsőbb helyre juttatta. E jelentések után a főrendiház tárgyalás alá veszi az Erzsébet királyné emlékének törvénybe iktatásáról szóló törvényjavaslatot, melyet a főrendiház előreláthatólag a tárgyalási fokozatok mellőzésével en bloc egyhangúlag elfog fogadni. A főrendiház közjogi és törvénykezési bizottságának az Erzsébet királyné emlékének törvénybe iktatásáról szóló javaslat tárgyában a főrendiházhoz érkezett jelentése így szól:

Méltóságos Főrendek!

A dicsőült Erzsébet királyné emlékezetének megörökítését az országgyűlés mindkét háza már előbb elhatározván, a képviselőháztól beérkezett és a főrendiház közjogi és törvénykezési bizottsága által tárgyalt erre vonatkozó törvényjavaslat csak azon határozat folyamánát képezi.

A bizottság tárgyalásán átvonult azon szakban kifejezhetetlen mély fájdalom, amely szeretett nagy királyné elvezetése alkalmából az egész országot elborította és annak minden részében az őszinte gyász jelvényeit idézte fel-színre. Áthangzott azon a magyarok szívéből kitörülhetetlen hála, amely megilleti azon királyné emléket: aki súlyos időkben a nemzet és király közötti bizalom helyreállításának útjait mint sugárzó csillag világította be, szerencsés időkben pedig a nemzet rajongó szeretetének tárgya, a magyar nemzet büszkesége volt; amely megilleti azt a magasatos királynét, akit nemcsak a mindenoldalú államérdekek felismerése vezérelt, midőn az isteni gondviselés által neki adott lelki tehetségek egész nyomtatékával hatott azon maradandó és boldogító kapocs létrehozására, amely Magyarországot dicső koronás királyunkkal és a fenséges királyi családdal összeköti, hanem akit lelkes szeretet is csatolt a nemzethez, melynek nyelvét elsajátította, történetét megismerte, küzdelmeit átértette, sikereit és örömeit átérztte. Halbatatlan királyné hatása mint áldást terjesztő nemtörvényt érezhető mindig ott: ahol Magyarország állami érdekeinek felelős férjénél, hón szeretett apostoli királyunknál szószólója lehetett. A bizottság meg van győződve, hogy a méltóságos főrendek érzése megegyeznek azokkal, amelyeket kifejezünk s amelyek tükrözést képeznek azoknak az érzéseknek, amelyek eltöltik egész Magyarországot.

A nemzet ezen érzéseinek látható és minden időkre maradandó kifejezést adni, az utókor szellemi életébe átvenni, dicsőült királyné emléket, egy kimagasló szimbólumot alkotni a nemzet há-

Deákja gyönyörű volt, de nem kellett nekik, az Andrássy ideákból is a legcsetlenebb nyerte meg tetszésüket.

De ezen nem is lehet csodálkozni. Felületes nagyurak, akik valaha átszaladtak a müncheni pinakothekán s ott voltak a Mária Terézia-szobor leleplezésénél Bécsben, sőt fiatal korukban jártak (többnyire maitresszikkal) Florenczben vagy Milanóban, akik nem lusták néha társaságokban csevegni valamit a szobrokról, építményekről, azokból, ami a vasúton a kalauzból emlékezetükhöz ragadt, rendszerint ezek a nagyurak szoktak a szoborügyekben jury lenni. Honnan tudnák ők szégyenek, mi a szép? Nem csak szem kell ahhoz, hanem lélek is. A művészeti szépség nem olyan mint a hallerina, hogy a nagyur előtt legott levelet a fátyolát (meg egyébét is), a művészeti szépség csak a beavatottak előtt lebbenti fel bájait.

Hja, az izlés! Nem kis dolog az. Még lejjebb a hétköznapi dolgokban sem. Hogy törí magát a courtesane, hogy úgy öltözzék, mint a tisztességes nők. Örökre próbálja és soha el nem találja, pedig olyan könnyűnek látszik. A meggazdagodott polgárosszony az arisztokraták szabójához megy tömött tárczájával s az okos Worth a fogába harap ilyenkor:

— Okvetlenül kompromittálni fogom magamat.

Mert, ha csak egy kevéssé is akarja a maga izlését érvényesíteni a kis kaczer polgárosszony, Worthtól is nevetséges ruhát fog neki a mamzel hazavinni.

Ez már így van, tisztelt urak! A jury a nagy akadály, ez a dilletáns, félig tájékozott, félig ignoráns jury. Ez őli még a szobrainkat. Annál már intelligensebb, hogy ne szóljon hozzá a szoborhoz s arra meg nem elég intelligens, hogy a chablonokból és primitív motívumokból képes volna kibontakozni; tehát elrontja a dolgot s ezért nem csinálhatna még Phidias se jó szobrot. Mert ha jó volna, nem tetszhetnének nekik s ha tetszenék, nem lehetne remek.

Bocsánat a gyöngédtelenségekért nagyméltóságú, méltóságos és nagyságos urak. Önök végre is nem hibásak, mert önök hiszik, hogy van izlésük — mint ahogy mindenki hiszi a világon, mert az végre is relativ, kinek mi szép, Önök azt tartják, hogy egy kereskedőt csak úgy lehet ábrázolni, hogy egy váltó legyen a kezében, egy törvénytudóst, hogy egy törvénykönyv legyen a kezében, egy szónokot, hogy a kezei szavalásra legyenek szétterpesztve. Emiatt nem szabad disputálni önökkel. Én se disputálok. Csak bátor voltam megjegyezni, hogy ha véletlenül egy szép, merész, tehát szokatlan pályamű bejönne, önök azt leszavaznák.

lájának: ezeket veszi célba a képviselőház által a főrendiházhoz átküldött törvényjavaslat. A bizottság ezen törvényjavaslat szerkezetében mindezeket teljesen kifejezve találja és ajánlja a Méltóságos főrendeknek a törvényjavaslat változatlan elfogadását.

Szapáry Gyula gróf, bizottsági elnök.
Korányi Frigyes dr., bizottsági előadó.

Bécsi hangok.

Egy pénzügyminiszteri beszéd rendszerint nem alkalmas arra, hogy az érzelmei egész skáláját idézze föl publikumában. Ha visszaemlékezünk mindazon expozéokra, melyeket egyszerű és minősített, azaz közös pénzügyminiszterek szájából valaha hallottunk, be kell ismernünk, hogy egy hivatalos magaslátán álló pénzügyminiszter csak két hűrt tud verni a lanton: vagy őszinte és általános örömet kelt ő a kedvező mérleggel vagy a deficit-tel ébreszt méla borot.

Az utóbbi esetben semmi sem mórséklí az általános elandalodást, az előbbi esetben azonban az utóbbi eset rendesen előre veti árnyát, a jövő deficitje belébug a jelen hajnalába. Ennyiből áll egy rendes pénzügyminiszternek egész repertoire-ja.

De mi más perspektívát nyitott tegnap Kaizl?!... Tessék elolvasni a mai bécsi lapokat és hallani fogják, hogy Ausztria szívében kettőnél sokkal több s a rendes kettőnél sokkal különb húr zeng tegnap óta.

A „Fremdenblatt“ hallatja az első szokatlan hangot: lágy reminiscenciák kelnek a pénzügyminiszteri beszéd nyomán, a Ballplatz koros udvari tanácsosai, kik Schmerling, Mennsdorff és Rechberg óta még mindig ott ülnek a külügyi hivatalban, mintha kottára szedve elküldték volna bus szimfóniájukat a „Fremdenblatt“-nak.

Ausztria — ugymond a „Fremdenblatt“ vezércikke — Ausztria nem a régi többé, ez igaz; nincs centralizmus, nincs állami egység, de a múlt még mindig ott van egy finom érzés formájában a szívek fenekén, a centralizmus — ugymond a kis „Fremdenblatt“ vezércikke — egy tündéri álom, mely sajnos, nem valóság, de amelyet még sem szabad egy osztrák pénzügyminiszternek szétfoszlatni azal, hogy a centralizmust „járom“-nak mondja, amely alatt sokáig nyögött Magyarország. A centralizmus nem egy rémes emlékü nyűg, hanem poezis, amelyért rajongani kell; így a „Fremdenblatt.“

De nem kell félni, nem jön be ilyen pályaterv. Abból, ami eddig felmerült, nem mutatkozik semmi nagyobb koncepczió. A görög templom, Atzél Béla báró poétikusan megrajzolt terve, valamint a tudósé, aki kápolnát akar a Mátyás-templomban, nem nyert a közvéleményben tetszést. És méltán. Mert mindenki a királyné alakját, a szép királynét akarja megtestesülve látni hófehér márványban. Ez az egy bizonyos. Minden más kevesebb, mint az ő megigéző sugár alakja. Még ha száz templomot építenek is tiszteletére vagy ha egy vármegyét neveznek el a nevére, Erzsébet-vármegyének, lehetne-e az annyira emléke neki, mint az ő szép alakja?

Tudjuk azokat a nehézségeket, amikkel meg kell küzdenie a szobrásznak egy asszonyi alaknál, aki fel van öltözve. A kőből való szoknya nem kecses, de mindegy, az ő bájos vonásait, aki korának legszebb asszonya volt, nem helyettesítheti templom. Őt magát akarjuk, úgy, ahogy volt, amikor a legszebb volt.

Ennél az egy pontnál mutatkozik csak némi egyetértés. De aztán csakhamar megint szétválnak a nézetek.

Az ugynevezett „döntő körök“ a koronázási ruhájában akarják a királynét. És azt lehetett is gondolni. Az ismeretlen, de azért mégis bámulatosan jól ismert jury immár előre veti ő bennük az árnyékát. Mert az a mi jurynek

Ugyebár szokatlan hang egy pénzügyminiszteri beszéd után? Ugyebár pedig természetes dolog egy osztrák minisztert a pokolba kívánni, mert komolyan veszi és örökkévalónak nézi a dualizmust.

De következik még a „Neue Freie Presse“. Az Marius, ki Carthago romjain ül; hatalmas egyéniség egy összeomlott politikai multon. Ő is a „járom“-ról beszél, csak hogy szerényen elismeri, hogy ez a járom már elvirágzó ország; Magyarország oly erős és virágzó ország, hogy a járomról már szó sem lehet, tehát egy osztrák pénzügyminiszternek nem szabad úgy beszélni, hogy Magyarországnak a centralisztikus törekvések miatt vannak aggodalmai. Ez nem is volt az osztrák miniszter beszéde, hanem a csehé, aki átbeszél Magyarországra, tudomásul adván, hogy a csehek már nem haragszanak a magyarokra s honuk virágzó ipara szempontjából egyelőre a Hradsin földalatti kamaráiba zárják a történeti jogait.

Igy a „Neue Freie Presse“.

Ugyebár furesa egy hang ez is? Ugyebár szokatlan dolog, hogy egykori barátaink, a német liberálisok már feltökénykednek szent Venczelre.

De következik még a Reichswehr. Az három hasábon ír a Kaizl beszédéről és főként az obstrukciót szidja, nem a magyarokat, ámbar minket még az obstrukcióval is jobban gyűlött mindig. És ezen a három hasábon egy szóval sem fordul elő a junktim, a régi kedves junktim. Pedig ő volt hajdan a Reichswehr csillaga, ő volt az éltetője, ugyszólván létjogot adott a Reichswehrnek a junktim s most letűnt, kiégett, elhamvad; a három hasábon még csak emlékezete sem él a szegénykének. A Reichswehr oly szolid, hogy a kvótát is már tényleg nem a legfontosabb kérdésnek tartja, hanem csak fájdalmas pontnak.

Ugyebár ez is furesa hang, pláne mikor ma azt sem tudni egészen pontosan, hogy a Reichswehrnek van-e már megint szubvencziója.

Mily bűvész hát az a Kaizl, hogy ilyen egyes hangokat tud a maga rideg vonójával fölédzni. Valóságos Bosco. Ezt nem láttuk már akkor, mikor a cseh padokról egyszerre csak eljött elintézni azt, amitől Böhm-Bawerk professzor megugrott, ezt csak most látjuk s ezt ismét csak akkor fogjuk látni, ha majd Kaizl ur Magyarországnak másképp beszél mint tegnap Ausztriának.

oroszlánkörmére vall, hogy mindig olyan ruhába szereti öltöztetni megszobrosított nagyjainkat, aminőkben azok nem jártak, mentékben és diszköponyegekben, mintha csak Tiller Mórnak akarna emléket állítani minduntalan.

Ime, hát most is mente kell a királyné vállára, panyókásan, hogy bámulatosan szép termete ne érvényesüljön, s korona a fejére, vagy diadém, hogy a gyönyörű haja ne látszassék.

De hát ez csak mind beszéd, sok beszéd, nagyon sok beszéd, s valamennyi eddigi indítvány és fölvetett idea csak arra tanít meg, hogy milyen né legyen a szobor. — Sőt most már, miután a mi saját ideánkat, hogy nem lehet más a szobor tárgya, mint a főséges jelenet a Deák ravatalánál, az egyetlen kidomborodó, szinte a véső alá termett epizódja Erzsébet királyné életének, mely mélyen megihlette a nemzetet, (hiszen a többi csak sejtlem, csak hangulat) miután — mondom, a mi saját külön eszménket már lefoglalta a tekintetes akadémia, aki reliefekben véseti meg ezt a gyönyörű témát, mi is bevalljuk nagyszerűen, hogy ezentul csak kritizálni tudunk, de többé tanácsolni nem.

Hiszen majd ugyis mindent kigondol, elintéz szépen, sorjában a szoborjury.

— th.

KÜLFÖLD.

A nagyhatalmak és Kréta. Egy pétervári távirat jelenti: Az a huzódózás, amelyet a négy nagyhatalom: Törökország részéről a Krétában levő török csapatok visszahívásánál tapasztalt, arra indította a nagyhatalmakat, hogy a szultántól a katonák minél hamarabb való elszállítását követeljék. Miklós czár Livádiából való elutazása előtt azt a parancsot adta gróf Lamsdorfnak, a külügyi hivatal ideiglenes vezetőjének, hogy a konstantinápolyi orosz követet hatalmazza föl az okkupáló nagyhatalmaktól Törökországhoz intézendő ultimátum aláírására. Ezt az ultimátumot azonnal átadják Tevfik pasa külügyminiszternek, amint a négy hatalom képviselői aláírták.

A bécsi játék.

(Távirati tudósítások.)

Bécsben most egyelőre a Kaizl beszéde körül forog a világ. Egyébről nem is esik szó. A sajtó azt sem tudja, mit csináljon ezzel a beszéddel és szinte megható, micsoda vergődéssel próbálják a pénzügyminiszter nyilatkozatait ártalmatlanokká tenni. Egyben mégis egyetértének a bécsi lapok: Kaizl kiközösítik Ausztriából és megteszik árulónak, egészen a magyar minta szerint. Mert ismeretes dolog, hogy Bánffy ellen is felhangzottak ezek a vádak, amikor a közös vámterület mellett mert szólani, sőt az osztrákok bizonyos érdekeit is szem előtt tartotta. De egyébként a bécsi sajtó százféle irányban tér el a véleményével és míg például a „Fremdenblatt“ az osztrák érzések megsértését látja abban a nyilatkozatban, hogy Magyarország már felszabadult a centralizáció igája alól, addig a „Neue Freie Presse“ farizeus képpel kérdezi, hogy ugyan hol lehet az az iga, mikor a szegény tehetetlen Ausztria majdnem megrokskad a saját alkotmányának romjai alatt? A többi lap is különösen ezen a nyilatkozaton nyargal és meglátszik rajtuk a fájdalom, hogy egy osztrák miniszter mondja letűntnek azt az időt, mikor Magyarországot még valami gyarmatnak nézhették.

Természetesen a Reichsrath szónokai is a pénzügyminiszter nyilatkozatain rágódtak. Haragjukban már-már megfedkeztek mértékletességi fogadalmukról és leplezetlenül csinálták tovább a régi obstrukciót. S bár az ülés, a király nevenapja miatt, csak délután egy órakor kezdődött, ma már sokkal több szónok vonult fel, mint a tegnapi ülésben. A harci kedv is nagy volt. De a gunyos eljenzésre (ez az ő hocholásuk) ma még sem nyílt sok alkalom, aminek különben egyszerű az oka. A szónokok ugyanis valamennyien a kigyezes ellen s így az obstrukció szája ize szerint beszéltek. Épen azért az ülés nem is volt olyan zajos, mint a tegnapi. Az érdeklődés is inkább kifelé fordult, ahol a kompakt többség megalakítása iránt szakadatlanul folytak a tanácskozások. Ezeknek a híre eljutott a Reichsrathba is, ahol az obstrukció nagyon megörült, hogy a cseh-klub milyen löhátról szabja a maga kisdéd feltételeit. Mert a csehek azt mondják, hogy a Thun szép szeméiert ugyan egy jottát sem engednek s a támogatásnak igen magas árát szabják. A tanácskozások azonban még nem szakadtak meg.

A mai nap híreiről a következő táviratok számolnak be:

A Reichsrath ülése.

Bécs, október 4.

A képviselőház mai ülése délután 1 óra 30 perczkor kezdődött.

Götz, D'Elvert és társaik sürgős indítványt nyújtanak be, hogy az állami szolgák fizetési pótlékot kapjanak.

D'Elvert, Noske és társaik sürgős indítványt nyújtanak be a császári és királyi államvasutak alsóbrangu tisztjei és egyéb alkalmazottjainak fizetésének javítása iránt és felhívják a kormányt, hasson oda, hogy a magánvasutak alkalmazottjainak fizetéseit is rendezzék.

Breznovsky és társai amiatt interpellálnak, hogy a prágai rendőrség állítólag jogtalanul konfiskált bizonyos képes levelezőlapokat.

lájának: ezeket veszi czélba a képviselőház által a főrendiházhoz átküldött törvényjavaslat. A bizottság ezen törvényjavaslat szerkezetében mindezeket teljesen kifejezve találja és ajánlja a Méltóságos főrendeknek a törvényjavaslat változatlan elfogadását.

*Szapáry Gyula gróf, bizottsági elnök.
Korányi Frigyes dr., bizottsági előadó.*

Bécsi hangok.

Egy pénzügyminiszteri beszéd rendszerint nem alkalmas arra, hogy az érzelmeik egész skáláját idézze föl publikumában. Ha visszaemlékezünk mindazon expozéokra, melyeket egyszerű és minősített, azaz közös pénzügyminiszterek szájából valaha hallottunk, be kell ismernünk, hogy egy hiánytalan magaslátán álló pénzügyminiszter csak két hűrt tud verni a lanton: vagy őszinte és általános örömet kelt ő a kedvező mérleggel vagy a deficit-tel ébreszt méla borut.

Az utóbbi esetben semmi sem mérsékli az általános elandalodást, az előbbi esetben azonban az utóbbi eset rendesen előre veti árnyát, a jövő deficitje belébug a jelen hajnalába. Ennyiből áll egy rendes pénzügyminiszternek egész repertoire-ja.

De mi más perspektívát nyitott tegnap *Kaizl*?... Tessék elolvasni a mai bécsi lapokat és hallani fogják, hogy Ausztria szívében kettőnél sokkal több s a rendes kettőnél sokkal különb húr zeng tegnap óta.

A „Fremdenblatt“ hallatja az első szokatlan hangot: lágy reminiscenziák kelnek a pénzügyminiszteri beszéd nyomán, a Ballplatz koros udvari tanácsosai, kik Schmerling, Mannsdorff és Rechberg óta még mindig ott ülnek a külügyi hivatalban, mintha kottára szedve elküldték volna bus szímfőnöküket a „Fremdenblatt“-nak.

Ausztria — ugymond a „Fremdenblatt“ vezércikke — Ausztria nem a régi többé, ez igaz; nincs centralizmus, nincs állami egység, de a mult még mindig ott van egy finom érzés formájában a szívek fenekén, a centralizmus — ugymond a kis „Fremdenblatt“ vezércikke — egy tündéri álom, mely sajnos, nem valóság, de amelyet még sem szabad egy osztrák pénzügyminiszternek szétfoszlani azzal, hogy a centralizmust „járom“-nak mondja, amely alatt sokáig nyögött Magyarország. A centralizmus nem egy rémes emlékű nyög, hanem poezis, amelyért rajongani kell; így a „Fremdenblatt.“

De nem kell félni, nem jön be ilyen pályaterv. Abból, ami eddig felmerült, nem mutatkozik semmi nagyobb koncepczió. A görög templom, Atzél Béla báró poétikusan megrajzolt terve, valamint a tudósé, aki kápolnát akar a Mátyás-templomban, nem nyert a közvéleményben tetszést. És méltán. Mert mindenki a királyné alakját, a szép királynét akarja megtestesülve látni hófehér márványban. Ez az egy bizonyos. Minden más *k e v e s e b b*, mint az ő megigéző sugár alakja. Még ha száz templomot építenek is tiszteletére vagy ha egy vármegyét neveznek el a nevére, Erzsébet-vármegyének, lehetne-e az anyyira emléke neki, mint az ő szép alakja?

Tudjuk azokat a nehézségeket, amikkel meg kell küzdenie a szobrásznak egy asszonyi alaknál, aki fel van öltözve. A kőből való szoknya nem kecses, de mindegy, az ő bájos vonásait, aki korának legszebb asszonya volt, nem helyettesítheti templom. Őt magát akarjuk, úgy, ahogy volt, amikor a legszebb volt.

Ennél az egy pontnál mutatkozik csak némi egyetértés. De aztán csakhamar megint szétválnak a nézetek.

Az ugynevezett „döntő körök“ a koronázási ruhájában akarják a királynét. És azt lehetett is gondolni. Az ismeretlen, de azért mégis bámulatosan jól ismert jury immár előre veti ő bennük az árnyékát. Mert az a mi jurynek

Ugyebár szokatlan hang egy pénzügyminiszteri beszéd után? Ugyebár pedig természetes dolog egy osztrák minisztert a pokolba kívánni, mert komolyan veszi és örökkévalónak nézi a dualizmust.

De következik még a „Neue Freie Presse“. Az Marius, ki Carthago romjain ül; hatabnas egyéniség egy összeomlott politikai multon. Ő is a „járom“-ról beszél, csak hogy szerényen elismeri, hogy ez a járom már álomnak is jogosultatlan; Magyarország oly erős és virágzó ország, hogy a járomról már szó sem lehet, tehát egy osztrák pénzügyminiszternek nem szabad úgy beszélni, hogy Magyarországnak a centralisztikus törekvések miatt vannak aggodalmai. Ez nem is volt az osztrák miniszter beszéde, hanem a *c s e h é*, aki átbeszél Magyarországra, tudomásul adván, hogy a csehek már nem haragszanak a magyarokra s honuk virágzó ipara szempontjából egyelőre a Hradsin földalatti kamaráiba zárják a történeti jogaitak.

Igy a „Neue Freie Presse“.

Ugyebár furcsa egy hang ez is? Ugyebár szokatlan dolog, hogy egykori barátaink, a német liberálisok már feltékenykednek szent Venczelre.

De következik még a *Reichswehr*. Az három hasábon ír a Kaizl beszédéről és főként az obstrukciót szidja, nem a magyarokat, ámbar minket még az obstrukcióval is jobban gyűlött mindig. És ezen a három hasábon egy szóval sem fordul elő a *j u n k t i m*, a régi kedves *j u n k t i m*. Pedig ő volt hajdan a Reichswehr csillaga, ő volt az éltetője, ugyszólván létjogot adott a Reichswehrnek a *j u n k t i m* s most letűnt, kiégett, elhamvadt; a három hasábon még csak emlékezete sem él a szegénykének. A Reichswehr oly szolid, hogy a kvótát is már tönyleg nem a legfontosabb kérdésnek tartja, hanem csak fájdalmas pontnak.

Ugyebár ez is furcsa hang, pláne mikor ma azt sem tudni egészen pontosan, hogy a Reichswehrnek van-e már megint szubvencziója.

Mily bűvész hát az a Kaizl, hogy ilyen egyes hangokat tud a maga rideg vonójával földézni. Valóságos Bosco. Ezt nem láttuk már akkor, mikor a cseh padokról egyszerre csak eljött elintézni azt, amitől Böhm-Bawerk professor megugrott, ezt csak most látjuk s ezt ismét csak akkor fogjuk látni, ha majd Kaizl ur Magyarországnak másképp beszél mint tegnap Ausztriának.

oroszlánkörmére vall, hogy mindig olyan ruhába szereti öltöztetni megszobrosított nagyjainkat, aminőkben azok nem jártak, mentékben és diszkópönyegekben, mintha csak Tiller Mórnak akarna emléket állítani minduntalan.

Ime, hát most is mente kell a királyné vállára, panyókásan, hogy bámulatosan szép termete ne érvényesüljön, s korona a fejére, vagy diadém, hogy a gyönyörű haja ne látsszassék.

De hát ez csak mind beszéd, sok beszéd, nagyon sok beszéd, s valamennyi eddigi indítvány és fölvetett idea csak arra tanít meg, hogy milyen ne legyen a szobor. — Sőt most már, miután a mi saját ideánkat, hogy nem lehet más a szobor tárgya, mint a főszege jelenet a Deák ravatalánál, az egyetlen kidomborodó, szinte a véső alá termett epizódja Erzsébet királyné életének, mely mélyen megihlette a nemzetet, (hiszen a többi csak sejtelen, csak hangulat) miután — mondom, a mi saját külön eszménket már lefoglalta a tekintetes akadémia, aki reliefekben véseti meg ezt a gyönyörű témát, mi is bevalljuk nagyszerűnyen, hogy ezentul csak kritizálni tudunk, de többé tanácsolni nem.

Hiszen majd ugyis mindent kigondol, elintéz szépen, sorjában a szoborjury.

— th.

KÜLFÖLD.

A nagyhatalmak és Kréta. Egy pétervári távirat jelenti: Az a huzódózás, amelyet a négy nagyhatalom Törökország részéről a Krétában levő török csapatok visszahívásánál tapasztalt, arra indította a nagyhatalmakat, hogy a szultántól a katonák minél hamarabb való elszállítását követeljék. Miklós czár Livádiából való elutazása előtt azt a parancsot adta gróf Lamsdorfnak, a külügyi hivatal ideiglenes vezetőjének, hogy a konstantinápolyi orosz követet hatalmazza föl az okkupáló nagyhatalmaktól Törökországhoz intézendő ultimátum aláírására. Ezt az ultimátumot azonnal átadják Tefik pasa külügyminiszternek, amint a négy hatalom képviselői aláírták.

A bécsi játék.

(Távirati tudósítások.)

Bécsben most egyelőre a Kaizl beszéde körül forog a világ. Egyébről nem is esik szó. A sajtó azt sem tudja, mit csináljon ezzel a beszéddel és szinte megható, micsoda vergődéssel próbálják a pénzügyminiszter nyilatkozatait ártalmatlanokká tenni. Egyben mégis egyetértenek a bécsi lapok: Kaizl kiközösítik Ausztriából és megteszik árulónak, egészen a magyar minta szerint. Mert ismeretes dolog, hogy Bánffy ellen is felhangzottak ezek a vádak, amikor a közös vámterület mellett mert szólani, sőt az osztrákok bizonyos érdekeit is szem előtt tartotta. De egyébként a bécsi sajtó százféle irányban tér el a véleményével és míg például a „Fremdenblatt“ az osztrák érzések megsértését látja abban a nyilatkozatban, hogy Magyarország már felszabadult a centralizáció igája alól, addig a „Neue Freie Presse“ farizeus képpel kérdezi, hogy ugyan hol lehet az az iga, mikor a szegény tehetetlen Ausztria majdnem megrokskad a saját alkotmányának romjai alatt? A többi lap is különösen ezen a nyilatkozaton nyargal és meglátszik rajtuk a fájdalom, hogy egy osztrák miniszter mondja letűntnek azt az időt, mikor Magyarországot még valami gyarmatnak nézhették.

Természetesen a Reichsrath szónokai is a pénzügyminiszter nyilatkozatain rágódtak. Haragjukban már-már megfedlekdezték mértékletességi fogadalmukról és leplezetlenül csinálták tovább a régi obstrukciót. S bár az ülés, a király nevenapja miatt, csak délután egy órakor kezdődött, ma már sokkal több szónok vonult fel, mint a tegnapi ülésben. A harezki kedv is nagy volt. De a gunyos éljenezésre (ez az ő hocholásuk) ma még sem nyílt sok alkalom, aminek különben egyszerű az oka. A szónokok ugyanis valamennyien a kiegészítés ellen s így az obstrukció szája ize szerint beszéltek. Épen azért az ülés nem is volt olyan zajos, mint a tegnapi. Az érdeklődés is inkább kifelé fordult, ahol a kompart többség megalakítása iránt szakadatlanul folytak a tanácskozások. Ezeknek a híre eljutott a Reichsrathba is, ahol az obstrukció nagyon megöriült, hogy a cseh-klub milyen löbátről szájja a maga kiseddel feltételeit. Mert a csehek azt mondják, hogy a Thun szép szeméiert ugyan egy jottát sem engednek a támogatásnak igen magas árát szabják. A tanácskozások azonban még nem szakadtak meg.

A mai nap híreiről a következő táviratok számolnak be:

A Reichsrath ülése.

Bécs, október 4.

A képviselőház mai ülése délután 1 óra 30 perczkor kezdődött.

Götz, D'Elvert és társaik sürgős indítványt nyújtanak be, hogy az állami szolgák fizetési pótlékot kapjanak.

D'Elvert, Noske és társaik sürgős indítványt nyújtanak be a császári és királyi államvasutak alsóbbbrangu tisztjei és egyéb alkalmazottjainak fizetésének javítása iránt és felhívják a kormányt, hasson oda, hogy a magánvasutak alkalmazottjainak fizetéseit is rendezzék.

Breznovsky és társai amiatt interpellálnak, hogy a pragai rendőrség állítólag jogtalanul konfiskált bizonyos képes levelezőlapokat.

A napirend előtt Lecher azt a tegnapi megjegyzését, hogy a „Narodni Listy“ Kaizil pénzügyminiszter kezdeményezésére vásárolták meg, a nyert fölvilágosítások alapján visszavonja.

Az első olvasás.

Erre a Ház áttér a napirendre: a kiegyezési javaslatok első olvasására.

Kaiser Ágost szerint az a körülmény, hogy a nyelvrendeletek ügyében semmi sem történt, sőt a kormány még az akarata sincs meg, hogy valamit tegyen, pártjára nézve lehetetlenné teszi, hogy csak egyszerűen belemenjen a kiegyezési javaslatok első olvasásába, de ebből ne következtesse az, hogy az ő pártja, vagy a többi német pártok megfellebbeztek a nyelvrendeletekről, vagy a többi nemzeti követelésről. (Helyeslés balról.) A miniszterelnök, aki annyira hangoztatta az egység szükségességét, sem a nemzeti, sem egyéb más téren nem tesz kísérletet arra, hogy helyreállítsa a lakosság egyetértését; a miniszterelnök a 14. szakasz után az önálló törvényhozást akarja az egység helyébe tenni. Az a kiegyezés, amelyet a miniszterelnök ajánl, a legsúlyosabban megkárosítja a lakosság minden rétegét. Ezután a többség minéműségét fejtegeti. Jaworskinak nincs oka, hogy a kiegyezés tárgyalása vagy elfogadása mellett kardoskodjék, mert a lengyel klub tisztában van azzal, hogy ez a kiegyezés ártalmára van Galícia lakosságának is, mindazáltal a lengyel klub támogatni akarja a kormányt, de megfelelő jutalom fejében. Az ifjúcsehok is őrizkedni fognak attól, hogy a kiegyezés mellett foglaljanak állást, jöhetnek a pénzügyminiszter ifju-cseh. Annak idején ők közönsös vámvonal alkotása mellett voltak. Azt kérde, vajjon az ifju-csehok nemzetiségi fanatizmusa rábírná-e őket arra, hogy elfogadják ezt a kiegyezést és a söradó emelését. A szlovének egyrésze a kiegyezés mellett, másrészeük föltétlenül a kiegyezés ellen van. A „Slovenski Narod“ azt mondja, hogy a szlovének könnyű szívvel megszavazhatnak minden kiegyezést, mert az árát a gazdag országok fizetik meg. Rájuknézve csak az a kérdés, hogy melyik kormányt szavazzák meg a kiegyezést. A szlovének másik része elismeri, hogy a kiegyezési javaslatok ártalmára vannak a nép érdekeinek és így el kell azokat vetni. Azután ennek a kormányt dicsőítő többsége, távozni kell tehát, hogy oly kormányt adjon helyet, amely a nép érdekeit képviseli. Kaizil pénzügyminiszter Magyarországot állította mintaképül elének; hát bizony örülnék, ha nálunk is az történnék, ami Magyarországon történt. Magyarországon kiméletlenül keresztül hajtják a magyar államnyelvet; hozzák be Ausztriában is a német államnyelvet. Hát tegyen úgy Kaizil pénzügyminiszter, ahogy Magyarországon tesznek; de ő így beszél és másképp cselekszik. Utal a szónok Németországra. A német birodalom azzal lett naggyá, hogy az egyes részük egészen egyesültek. Centralizáljanak így mi nálunk is. Mi — ugymond a szónok — mindenesetre a kiegyezés első olvasása ellen fogunk szavazni, bármi következik is. A német nép elég erős, mi hívek maradunk ahhoz, amit választóinknak ígértünk és amellyel fogunk küzdeni, hogy jogaink törvényesen megóvassanak. Mert ha önkönként megakadályoznák bennünket, akkor ki fog törni a vihar, amely el fogja söpörni a beteges nemzeti fanatizmust is. A szónok a szavakkal végzi beszédét: Mi el vagyunk készülve minderre! (Élénk tetszés és úpa a baloldalon.)

Millics Mátyas rámutat arra, hogy a kiegyezés már alapjában véve rossz, mert érte kellett a nyelvrendeleteket kibocsátani. A kiegyezés kiszolgáltatja Ausztria népeit Magyarországnak. Thun gróf, aki Badeni gróf örökébe lépett, oly kiegyezést képvisel, amely mérhetetlenül megkárosítja Ausztriát. Kötelessége minden hazafinak elvetni ezt a kiegyezést, hogy jobb kiegyezés elérésére törekedjünk. (Helyeslés a baloldalon.)

Gretmayr Ferencz elsősorban a gazdasági viszonyokat fejtegeti a Lajthán innen és a Lajthán túl. A magyaroknak 1867. óta mindig népbárát kormányuk volt, amely bőségesen támogatta a kereskedelmet és ipart. De Ausztriában egészen másképpen állt a dolog. A miniszterelnök hasznot hoz a cukorprémiumok emeléséből. A pénzügyminiszter nem úgy beszél, ahogy egy osztrák miniszternek kellene, hanem úgy, mintha magyar miniszter volna. A földmivélsügyi miniszterium egyenesen táptápot oly emberek számára, akiknek a földmivélségről fogalmuk sincs. Az oly miniszterium iránt, amely ezt a kiegyezést ajánlja, nem lehetünk bizalommal!

Menger Miksa hangsúlyozza a kiegyezési javaslatok nagy fontosságát. Nincs Európában parlament, amely ily nagyfontosságú ügyben határozna; mert a kiegyezés az osztendőre 1500—1600 milliót képvisel, tehát 100 millióval többet, mint az angol budget. A kormányok, amelyek a kiegye-

zést megkötötték, tisztában voltak azokkal a nagy nehézségekkel, amelyek előállának minden parlamentre nézve, még ha kevésbé ellenzéki volna is, mint a mostani, midőn e javaslatokat kell tárgyalnia és azokról nyilatkoznia. Előterjesztették egyidejűleg a valutarendezésre vonatkozó javaslatokat is. A szónok kritizálja a kormányt e tekintetben elfoglalt álláspontját. A kormány ugyanis óriási terheket ró a népre; a budgetpolitika ezt már évek hosszú sora óta teszi és megvon a néptől minden könnyítést, hogy az aranyvaluta terén kísérletezhessen.

Ilyen komoly dolgokkal nem szabad kísérletezni. (Helyeslés a baloldalon.) Az aranyvaluta életbeléptetése csak akkor lehetséges, ha legalább a legsúlyosabb adóterheket szállítják le fokozatosan, de legelső sorban irányadók a kereskedelmi és fizetési mérleg eredményei. Már pedig a kereskedelmi mérleg az első nyolc hónapban 67 millió erejéig passzív. Szónok utal Olaszország példájára, ahol az aranyvaluta behozatala hanyatlást vont maga után. Az osztrák valutaszabályozásnál az aranyzásio teljes elkerülésére kell törekedni. Az ezüst ötkoronások kibocsátására nézve megjegyzi, hogy az ezüst elértéktelenedése következtében ezek az ötkoronások névértéküknek felét sem fogják megérni. Azután az ellen a rendelkezés ellen fordul, amely szerint magánembereknek tilos idegen aranypénzt elfogadniok, sőt ezzel büntetendő cselekményt követnek el.

Majd áttér a bankkérdésre. A bankszabadalmat ezután tizenkét évre akarják meghosszabbítani; ugy látszik, ez az az időpont, amelynek lejártával Magyarország önálló jegybankot vél létesíthetni. Magyarországon több bankfiók van, mint Ausztriában, még pedig a bankfiókok száma nagyon fontos dolog, mert a jegybankhitel a legolcsóbb. Ezen az állapoton segíteni kell. A pénzügyminiszter tegnapi fejtegetéseivel szemben megjegyzi a szónok, hogy a bankstatutum rendelkezései teljesen tehetetlenek teszik a bankfőtanácsát. A bank két kormány küzdelmének van kitéve, amelyek közül az osztrák minden engedelmére kész. Rendseries igazgatás teljesen lehetetlen. Azután a szónok a sör, szesz- és cukoradó tervbe vett emeléséről beszél, majd rátér a politikai helyzetre és hangsúlyozza, hogy Ausztria belső zavarái nagy mértékben erősítik Magyarországot pozíciójában. Ezt a nyelvrendeletek okozták. Ugy tetszik, mintha inkább akarnák Ausztriát a legsúlyosabb válságba sodorni, semhogy jog és törvény uralkodjék Ausztriában. Azt a katolicizmusnak is figyelembe kellene venni. A szónok a szerzetesrendek cezaró-papizmusára utal, amelyben nagy veszedelmet lát a katolicizmusra nézve. Ausztria legkisebb nemzeteinek panaszait is meghallgatják, csak a németeket nem. Ez az ut Ausztria felbomlására vezet s azért minden hazaszerető politikusknak a nyelvrendeletek eltörlését kell kívánnia. A nyelvkérdés törvény és jog szerint való törvényes rendezésének megigérése legjobban magyarázta elő a kiegyezést Ausztria és Magyarország között, de csak az igazságos kiegyezést. (Élénk tetszés a baloldalon.)

Steinwender az ülés berekesztését indítványozza. Az elnök szavazásra bocsátja a kérdést, mire nagy lármá keletkezik. Az indítványt elfogadják és a vitát felbeszakítják.

Próhaszka azt kérdezi az elnöktől, mikor tüzi napirendre az állami szolgák fizetésének rendezéséről szóló törvényjavaslatot? (Tetszés.)

Lupul alelnök azt válaszolja, hogy az elnökség elhatározta, hogy a törvényjavaslatot a most folyó vita befejezése után tüzi napirendre. (Tetszés.) A legközelebbi ülés holnap délelőtt tizenegy órakor lesz; Napirend: a mai napirend folytatása.

Baernreither fölmentése.

Bécs, október 4.

A császári királyi „Távirati Iroda“ jelenti: Amint értesülünk, ő felsége e hó 3-án kelt legfelsőbb kéziratával Baernreither dr. titkos tanácsost kegyelemben fölmentette kereskedelmi miniszteri állásától.

Aikudozások.

Bécs, október 4.

A miniszterelnök a jobboldal vezérével folytatja a tárgyalásokat a csatlakozás iránt. A Reichsrath mai ülése előtt gróf Thun Jaworski lovaggal, a jobboldal végrehajtó-bizottságának elnökével tárgyalt. A jobboldal klubjai ma este és holnap sürgős tanácskozásra vannak összehívva, hogy az új helyzettel szemben állást foglaljanak.

Lemberg, október 4.

Egy idevaló ujság arról értesül, hogy Bilinski dr. nem vállalja el a kereskedelmi tárczát és egyáltalán nem hajlandó belépni a Thun-kabinetbe.

Praha, október 4.

A „Narodni Listy“ megszabja a föltételeket, amelyek ellenében a cseh-klub a kormánytöbbséghez csatlakoznék. Első sorban be kell váltania azt az ígéretet, hogy a kiegyezés Magyarországgal nem fogadható el, míg a jelenlegi helyzet meg nem javul; a kormány javaslatai pedig a fogyasztási adók következtében ötven millióval fogják növelni Ausztria terheit. Továbbá biztosítania kellene Ausztriának a csehek számára az ország önkormányzatát, hogy a cseh nép letűnt gazdasága, hatalma és dicsősége visszatérhessen. S végül az egész ország bizalmi férfiból alakult kollegiumnak kellene a többségbe való belépést elhatároznia. A Thun szép szemeiért pedig semmit sem fognak csinálni.

A Dreyfus-pör revíziója.

Páris, október 4.

A „Libre Parole“ arról értesül, hogy Picquart-t hazaárulás és az állam biztonsága ellen való összeesküvés miatt vád alá fogják helyezni. A hadügyminiszterium oly okmányoknak van hirtokában, amelyek Picquart bűnösségét bizonyítják. A „Libre Parole“ már előre tiltakozik az ellen, hogy ezekről az okmányokról azt állítsák, hogy Henry hamisításai.

Az „Aurore“ azt írja, hogy du Paty de Clam nincsen Olaszországban; még tegnap látták Brestben.

A „Petit Journal“ azt jelenti, hogy Zola péntek óta Párisban van.

Páris, október 4.

Az „Aurore“ holnapi számában Björnsonnak egy levelét fogja közölni, amelyben azt írja, hogy Hohenlohe herceg azt mondta Lenbachnak, hogy Dreyfus ártatlan, ezt a német kormány tudja legjobban. A herceg meg is nevezte a bűnöst, de Björnson ennek nevét egyelőre nem akarja közzétenni. A francia kormány már régóta tudja hogy Hohenlohe herceg és a német kormány többi tagja hogyan vélekedik a dologról.

Páris, október 4.

A „Lanterne“ szerint Sarrien igazságügyminiszter abban a levelében, amelylyel a revíziót megelőző eljárást elrendelte, egy másik új faktumra is utalt. Nevezetesen arra, hogy Walsin-Esterházy őrnagy du Paty de Clam ezredesnek a múlt év végén levelet írt, amelyben egyebek között ez a mondat fordul elő: „Hanem bizonyos a szakértők felel, meg fogom mondani, hogy kezem irását utánozták“.

A „Gaulois“ Grant Richards angol kiadóknak azt a nyilatkozatát közli, hogy még ez év vége előtt ki fogja adni Walsin-Esterházy őrnagynak angol nyelven írt brochureját. Walsin, aki szerény követelésekkel állott elő, az erre vonatkozó szerződést alá fogja írni. Ha a francia kormány meg is tiltaná, hogy a füzetet Franciaországban árusítsák, azért Angliában mégis ki fogják adni.

Ugyanez a lap jelenti, hogy Manau főállamügyész nagyon behatóan tanácskozott Sarrien igazságügyminiszterrel. A főügyész és az igazságügyminiszter között föltétlen egyetértés van.

A „Libre Parole“ tagadja, hogy Walsin-Esterházy hallgatását megvásárolták volna.

TÁVIRATOK.

A párisi béketárgyalások.

Páris, október 4. Leon Castillo spanyol nagykövet ma délután bemutatta Faure köztársasági elnöknek a spanyol békebizottság tagjait. Montero Rios szenátor köszönetet mondott a spanyol kormány nevében a szíves fogadásért, amelyben a meghatalmazottak részesültek. Faure elnök élénk megelégedését fejezte ki, hogy a spanyol meghatalmazottakat fogadhatja és örömmel üdvözölte, hogy Páris választotta a bizottság munkásságának helyül, amely munkásságnak az elnök a legszébb sikert kívánja.

Páris, október 4. Porter, az Egyesült Államok nagykövete, ma délután bemutatta Faure köztársasági elnöknek a békebizottság amerikai tagjait. Day volt miniszter felolvasta Mac Kinley elnöknek szeptember 30-áról kelt következő táviratát:

„Az Egyesült Államok és Spanyolország bizottsági Párisban gyűlvén egybe, hogy a béke felett tárgyaljanak, az Egyesült Államok képviselői a francia köztársaság részéről oly szíves fogadtatásra találtak, amelynek következtében van szerencsém legharátóságosabb üdvözlésem mellett köszönetet mondani azért a jóindulatért és előzékenyséért, amelyet Amerika képviselői iránt tanúsítottak.”

Ezután Day a maga részéről is megköszönte az amerikai képviselők szíves fogadását.

Faure elnök válaszában kijelentette, hogy táviratot fog intézni Mac Kinleyhez, amelyben utal majd a barátságokra ama képesre, amelyek a két köztársaságot már oly régóta egyesítik. Valamint — ugymond — Lafayette neve Amerikában nagy tekintélynek örvend, ép úgy Washington nevét is Franciaországban mindig tiszteletben tartják.

Szerbia és Bulgária.

Szófia, október 4. A budapesti lapok hírei a bolgárok nagyszabású háborús készülődéseiről és Stoilov dr. miniszterelnök helyettesítéséről, minden komoly alap nélkül valók. Igaz, hogy a bolgár közönség körében némi aggodalmat keltettek a szerbiai hadgyakorlatokról terjesztett hírek. De ezekre nézve a szófiai kormány megnyugtató felvilágosításokat kapott. A szerb hadügyminiszter kijelentette, hogy a hadgyakorlatok a dsunisi szoros körül lesznek, tehát a bolgár haláltól jó távolra; a hadgyakorlatok okául pedig a szerb hadügyminiszter azt hozta fel, hogy Milán király, az új hadparancsnok, be akarja mutatni eddigi működésének eredményeit. Az a jóslat, hogy „oroszbab” színezetű kormányférfi fog most Stoilov után következni, hamisnak fog bizonyulni. Sőt ellenkezőleg áll a dolog; a Stoilov-féle politika, mely Ausztriától és Magyarországtól gazdasági előnyöket igyekszik kivívni, mindinkább tért hódít Szófiában.

Az anarchisták ellen.

Bern, október 4. A szövetség tanács ismét hat anarchista kiutasítását határozta el.

Angolok és oroszok Kinában.

Frankfurt, október 4. A „Frankfurter Zeitung”-nak jelentik Pekingből, hogy ma harmincz kozák és ugyanannyi angol tengerész-katonára érkeznek oda, hogy az orosz, illetőleg az angol követséget megvédelmezzék.

HIREK.

Az olvasókhöz.

Az „Országos Hirlap” rövid pályája egy új stádiumához, az év utolsó évfolyamához jutva, önértékesen tekinthet vissza múltjára, melyben megfelelt mindannak, amit programjában ígért, hogy a szabadelvűségnek, a magyar értelemben vett szabadelvűségnek lesz közlönye, megmondván az igazat föl-

felé és lefelé, de tisztességes hangon. Hogy nem nyul semkinek a privát dolgaihoz, de szembezáll a leghatalmasabbakkal is ott, ahol a közérdekről van szó. Olvasóink a tanuk arra, hogy ezt az ígéretünket betartottuk. S hogy ezt megértette és méltányolta is a közönség, mutatja az, hogy fiatal lapunk, ami szinte példátlan a journalisztika történetében, már az első évben felküzdötte magát a legelterjedtebb hazai lapok közé.

A lapnak ez a lelkes felkarolása buzdít arra, hogy még ernyedetlenebb buzgalommal folytassuk az „Országos Hirlap”-ot s nem lankadva és el nem kedvetlenedve a politikai küzdelmekben, képviselői legyünk annak az egyedül okos irányzatnak, mely a komoly, okos és becsületes bírálatban találja a hirlapírás kötelességét, a magyar nemzet érdekét pedig abban, hogy kockáztatott ugrások helyett minden alkalmas pillanatban előre lépjen a nemzet, ha csak féllépéssel is, de mindig előre.

Nem vagyunk barátjai a nagy szavaknak, öblös ígéreteknek és a virágos frázisoknak. Az igazság egyszerű ruhában jár és szűkszavú. De egyet ígérhetünk, hogy az „Országos Hirlap” nem fuzionál senkivel, mint azt hiresztelni próbálták, nem vacillál se erre, se arra, nem befolyásolja se párttekinetet, se a népszerű álláspontok pillanatnyi varázsa, meg lehetetlenül a maga útján, azon az úton, melyen a magyar nemzeti állam teljes kiépítéséhez kell a köveket összehordani.

Az „Országos Hirlap” egyszersmind a család lapja kívánván lenni, nagy figyelmet fordít arra, hogy a család minden tagja, az is, amelyik a politikával nem törődik, megtalálja ami érdekli. Tárczáit a legjobb írók írják, hírvorata friss, táviratai a világeseményekről gyorsan értesítik a közönséget, levelezőket tart Európa majd minden jelentékeny városában s összeköttetésben áll a hirteljesüléssel, folyton tökéletesedő forrásaival. Gazdasági rovata pedig annyira gondos, hogy az első helyet vivta ki magának és a gazdáközönség előtt valóságos nélkülözhetetlen.

Regényeit akképen válogatja a világ irodalom remekeiből, hogy azok az abszolút irodalmi becs mellett a kisasszonyok olvásmányai s lehessenek s amellét érdekfeszítésben tartásuk a legfinnyásabb irodalmi nyenczet is. Mikszáth Kálmán, kinek „Új Zrínyiász” című regénye nagy szenzációt keltett az egész országban s melyet a külföldiek is fordítanak, új, de még annál is érdekfeszítőbb művet ir lapunknak, melynek közlését rövid idő múlva megkezdjük.

Október elsőjével új előfizetés nyílt lapunkra:

Előfizetési árak:

Egy évre	14 frt — kr.
Félévre	7 frt — kr.
Negyedévre	3 frt 50 kr.
Egy hónapra	1 frt 20 kr.

Egyben tudjuk olvasóinkkal, hogy karácsonyra nagy irodalmi ujdonság készül, a

KATÁNGHY-NAPTÁR,

melyet nagyszabású Katángy Menyhért országgyűlési képviselő ur, a Naplóbíráló bizottság tagja írt és szerkesztett, választási költségeinek részben való behozásának tekintetéből.

Az „Országos Hirlap” megszerezte a teljes hazafittól a naptárt kizárólag előfizetői részére s mindazoknak, kik a jövő évfolyamban előfizetői maradnak, bérmentve ajándéknak küldi karácsony hetében.

A kiadóhivatal.

A király nevenapja.

Ő felsége nevenapját ünnepelte ma az ország és Ausztria. Minden templomban hálaadó istentisztelet volt a királyért, mindenütt zárva maradtak az iskolák. Ünnepe volt a mai nap, amelybe azonban még nagyon belenyúlt a mélységes gyász.

Az ünneplésekről szóló tudósításaink a következők:

(Budapesten.)

A legnépesebb, legünnepélyesebb volt az ország miséje a budavári Mátyás-templomban délelőtt tíz órakor. Vaszary Kolos biboros-érsek herceggprimás mondotta, Kanovits Béla espere-plébános, Ványa Ferencz tábori prépost, Valter Gyula, Kohl dr., Klinda dr., Gudenus Antal báró és Andor primási udvari papok, továbbá Krizzsán Mihály pápai kamarás, szeminárium aligazgató, Purth Iván prefektus, Nemes Antal dr. budavári plébános, Bozóky és Kucsera káplánok segédletével.

Jelen voltak a többek között: Bánffy Dezső báró miniszterelnök, Fejérvári Géza báró, Wlassica Gyula, Dániel Ernő, Darányi Ignác, Erdély Sándor, Lukács László, Perczel Dezső, Josipovich Imre miniszterek, Tarkovich Béla, Gromon Dezső, Graeuzenstein Béla, Schmidt József államtitkárak, Lwow herceg orosz, Hohenlohe német, Barlovás György szerb főkonzul, Láng Lajos a képviselőház alelnöke, Falk Miksa dr. országgyűlési képviselő, Márkus József főpolgármester, Halmos János polgármester, Beniczky Ferencz főispán, Beniczky Lajos alispán, Sélley Sándor dr. miniszteri tanácsos, Rudnay Béla főkapitány, Mihalkovics Géza dr., a tudományegyetem rektora, Breznay, Nagy, Ajtay, Fröhlich dékánok, Liptay Sándor műegyetemi rektor, Szalay Imre miniszteri tanácsos, a nemzeti múzeum igazgatója, Anders koronaőrsgő kapitány stb.

Az énekkar Vavrincez ünnepi miséjét adta elő, amelynek magánzólamait Vavrincez Mórné, Ertl Anna, Juhász Ferencz és Krétschy Károly énekeltek.

A helyőrségi templomban kilencz órakor Ványa Ferencz tábori prépost mondott misét a királyért. A szentélyben voltak Fejérvári Géza báró honvédelmi miniszter, Lobkowitz Rudolf herceg hadtestparancsnok, Bolla altábornagy, Rohonczy altábornagy tőrparancsnok, a templom hajójában pedig számos törzs és főtiszt. A legénységet csapattestenkint és fegyvernemenkint egy-egy diszszakasz képviselte, a hadnagyok, főhadnagyok parancsnoksága alatt. A királyné halála óta ma szólott először a katonazene s a helyőrségi templomban volt nagymisén a 38-ik gyalogezred zenekara játszott.

A honvéd tisztiképző Ludovika-Akadémiában a kertben tartották meg az istentiszteletet. Az oltár díszes sátor alatt volt fegyverekkel, lobogókkal ékesítve. A növendékek tanáraik vezetése alatt teljes díszben vonultak ki az istentiszteletre, amelyen a honvédtisztikar nagyrésze, ennek élén Forinyák adlatus és Csesznák tábornok is jelen volt. A misét Kisfaludy Nándor honvédelelkész mondotta. Az ünnepély egyuttal megnyitója is volt az akadémia idei tanévének.

A budai királyi vár szent Zsigmond-kápolnájában Kanter Károly a királyi vár plébánosa misézett a várkapitányság tisztikara és alkalmazottai jelenlétében.

A ferenczrendiek belvárosi templomában óriási nagy közönség hallgatta végig a szent misét és a szent beszédet, amelyet Bán Sándor guardian mondott.

Ünnepi istentisztelet volt ezenkívül a főváros összes plébánia templomában a kerületi előjáróságok, tanintézetek, egyesületek jelenlétében.

(A vidéken.)

A gödöllői kastély házi kápolnájában is misét mondottak ma reggel 7 órakor ő felségeért. Ferdinánd toscanai nagyherceg s ezenkívül levag Ybl Lajos budai királyi várkapitány és a gödöllői uradalom tisztviselői voltak jelen.

Délben egy órakor a nagyherceg udvari díszbeszédet, adott. Az ebéd folyamán a

toszkánai nagyherceg felköszöntőt mondott a királynak.

Kalocsán a székesegyházban Császka György czelebrált. A városi hatóság, a törvényszék, a tanintézetek testületileg jelentek meg az istentiszteleten.

Temesvárott a székes-egyházban Szentkláray Jenő kanonok mondotta a nagymisét. A tábornoki kar élén Schwitzer altábornagy hadtestparancsnok, Molnár főispán, Lászy táblai elnök, Kabdebo alispán, Telbisz polgármester és az összes hatóságok fejei és nagy közönség jelenlétében.

Aradóna minoriták templomában tartották az ünnepi istentiszteletet. A hatóságok testületileg mind ott voltak.

Egerben a székesegyházban szolgáltak nagymisét a királyért, az egész tiszttakar, az összes hatóságok és tanintézetek megjelentek az istentiszteleten.

Nagyváradon a római és görög-katolikus székesegyházban is volt mise. A római katolikus istentiszteletet Zajnay János apátkanonok végezte. Jelen voltak: Beöthy László főispán, Pokorny altábornagy, a megye és a város tisztviselői, továbbá az összes közös hadseregbeli és honvédtisztek. A görög-katolikusoknál Pável Mihály püspök misézett.

Szegeden valamennyi templomban hálaadó istentisztelet volt. A városi hatóság, a törvényszék és a királyi tábla, továbbá a katonaság a helyvárosi plébánia-templomban hallgatott misét.

Kolozsvárott a főtéri templomban tartották az istentiszteletet, a polgári és katonai hatóság jelenlétében.

Esztergomban korán reggel mozsárdurranás jelezte az ünnepet. Dél előtt a fő-székesegyházban a megyei és a városi hatóság, továbbá a helyőrségi tiszttakar jelenlétében Blümmel Hubert kanonok misézett.

(A külföldön.)

Schönbrunnban a király teljes visszavonultságban tartotta meg a nevenapját. Reggel hét órakor misét hallgatott a schönbrunni udvari kápolnában, azután lakosztályába ment s az egész napot ott töltötte.

Bécsben az összes kerületi plébánia-templomokban hálaadó istentisztelet volt, a kerületi előjáróságok, iskolák, egyesületek jelenlétében. A helyőrségi templomban Belopotoczky dr. tábori püspök czelebrált. Jelen voltak Ottó, Károly Ferdinánd és Jenő főherczegek és a helyőrség összes tábornokai, törzestisztszéi.

A szent István-templomban délelőtt 11 órakor Gruscha herczegérsek misézett. Jelen voltak a többek között Montenuovo herczeg főudvarmester, Goluchowski gróf külügyminiszter, Thun gróf osztrák miniszterelnök az egész osztrák kormányval, Spaun báró hadtengerészeti osztályfőnök, Windischgrätz herczeg, az urakházának elnöke, Hoyos gróf, az urakházának alelnöke, Fuchs dr. képviselőházi elnök, Ferjancic és Lupul képviselőházi alelnökök, Gautsch volt miniszterelnök, Klemmensegg gróf helytartó, Lueger dr. polgármester és Habrda rendőrkapitány.

Lembergen a székesegyházban Dabrava-Moravszki érsek mondotta az ünnepi nagymisét. Az előkelőségek sorában voltak Piszinszky gróf helytartó és Badeni gróf tartományi marsal.

Triesztben az összes katonai és polgári hatóságok jelenlétében a székesegyházban tartották a Te Deum-ot.

Rómában a király nevenapja alkalmából de Necker érsek a Santa Maria del Anima templomban ünnepi Te Deumot czelebrált. Az osztrák-magyar nagykövetség ügyvezetői, a prelátsók és az osztrák-magyar kolónia tagjai voltak jelen. A fentartott helyeken ültek a többek között Rampolla, Ledochowski és Mocenni bíbornokok is. A királynéért való gyász miatt a két osztrák-magyar nagykövetségen elmaradt az egyházi szertartás után szokásos fogadás.

Kérjük azokat a tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetése szeptember 30-án lejárt, hogy a megújításról idejekorán gondoskodni sziveskedjenek, nehogy a lap pontos köldése fennakadjon.

Lapunk mai száma 16 oldal.

— Uj regényünk. A világirodalom egyik legpoétikusabb elbeszélő művét, Danilevszki Gergelynek

„CSALÁDI KRÓNIKÁJÁT”

kezdjük meg ma regénycarnokunkban.

Az Ukrania dus mézöiről, az orosz Provenca költői talajáról mint egy tarka szövevény száll föl ez a regény. A lángeszű orosz író szűkebb hazájának milieujében épít itt fel egy bájos romantikát, melynek minden fejezetét át meg át melegíti az irónak termékeny képzelete, borongó kedélye s a művészi realizmusnak az a költőleg mérsékelt kvalitása, mely hasonló irányu orosz társai között az elsők közé emeli Danilevszkit.

Különös gondot fordítván arra, hogy a becses és költői formákban is gazdag munkát olvasóink művészi fordításban élvezhessék, uj regényünket, a

CSALÁDI KRÓNIKÁT

erről az oldaláról is ajánljuk közönségünk figyelmébe.

— Udvart gyász a dán királynéért. A „Budapesti Közlöny” mai száma írja, hogy néhai Lujza dán királyné 6 felsegeért legfelső rendeletre keddtől, 1898. évi október hó 4-dikétől kezdve tíz napon át, a néhai Erzsébet császárné és királyné 6 felsegeért fennálló gyászszal egyidejűleg udvari gyász fog viselteni.

— István főherczeg Flumében. István főherczeg — mint tudósítónk jelenti — ma az „Ottero” yachtal Fluméba érkezett és látogatást tett dr. Valentisa Antal podesziánál.

— Répzelak vendégei. Szentmártoni Radó Kálmán, valóságos belső titkos tanácsos, országgyűlési képviselő fejedelmi vendégei, a szécs-meningeni herczegnő és férje, kellemesen töltik az időt Répzelakon. Mint levelezőnk táviratozza, ma délelőtt, királyunk 6 felsege nevenapja alkalmából, az evangélikus templomban végighallgatták az isteni tiszteletet. Kund esperes magyarul és a fenséges vendégek iránt való figyelemből, németül is elmondta az imákat az oltár előtt. Az énekkar a magyar himnuszot énekelte. Délután a házigazda fáczánosában vadászat volt, mely alkalmával több száz darab fáczánkakas került lerítékre.

— A pályadíjnyertes czár. Tudvalevő dolog, hogy Nobel Lajos, a nagy filantrop két év előtt történt halála előtt számos más jótékonykezély alapítvány mellett tízmillió frankot bocsátott a nemzetközi béke-liga rendelkezésére azzal a kikötéssel, hogy ez a jutalom annak ítéltesse oda, aki a béke ügyének a legnagyobb szolgálatot teszi. Mint egy német újságnak Pétervárról jelentik, a béke-liga elhatározta, hogy a jutalom díját a czár rendelkezésére bocsátja, ama nemesszívú indítványáért, melylyel a világbeke ügyének bizonyára a legnagyobb szolgálatot tette.

— Mária hónapja. Tizennégy év óta két hónapot szentel évente az egyház szűz Mária tiszteletére, a május és az október hónapot. Mindkét hónapban különös buzgóságokat rendeznek a római katolikus templomokban szűz Máriának. Májusban, mint a virágok legezebb virágját, októberben pedig, mint a keresztények segítségét tisztelőt az egyház, Tegnapelőtt óta világszerte olvasókat imádkosnak a római katolikus templomokban esteként és így kéri, hogy magasztalja fel közbenjárásáért az Isten az egyházat és adjon boldog meggyugvást a sorban minden embernek. Ezt az ajátosságot 1884-ban rendezte el XIII. Leó pápa, míg a májusi buzgóság már évszázadok óta ismeretes. Budapestben különösen a szerzetes és jessuiták templomában tartják meg fényesen ezt az ajátosságot, amelyekben mindig sok hívő vesz részt az estéli buzgókodáson.

— Kövessük az állatorvosokat. Az állatorvosi akadémia igazgatósága arról értesíti a lapokat, hogy az akadémian létesített új poliklinikai intézmény a székesfőváros területén és annak közvetlen környezetében állatok külső és belső megbetegedései, valamint szaporodási esetek alkalmával díjtalanul nyújt állatorvosi segítséget. Levélbeli, távirati vagy telefonikus megkeresésekre a z illető szakma tanára vagy tanársegéde néhány hallgató kíséretében a helyszínére kimegy s ez első látogatást, valamint az első segítséget díjtalanul adja. Kedves állataink, a Pufik, Szelők és Pincsik érdekében bizonyosan örömmel vesszük tudomásul az állatorvosi akadémianak ezt a humánus elhatározását. Az állatvédelem nem bolondság és aligha nem lehetne rémes statisztikát készíteni arról, hogy ahhoz értő segítő hiányában hány kutya, macska és csikó pusztul el Magyarországon minden évben; ámbár másrészt tagadhatatlan, hogy a föld népének például már rég megvan az a szokása, hogy a beteg lovához mindjárt hivat orvost, a beteg családtaghoz ellenben csak közvetlen halálveszedelem esetében. Mindazonáltal az új intézménynek így is hivatásos munkája lesz és ebből a szempontból közel fekszik hozzánk az az óhajlás, hogy vajha az emberekre is minél előbb kiterjesztenék az üdvös újítást, melyet ezuttal az állatokon kezdték el a gyógyászat bajnokai. Ha az orvosi fakultás is ebben az irányban követi majd az állatorvosi akadémiát, bizonyára elfelejtjük majd, hogy a sorrend tulajdonképen megalázó. Kövessük hát az állatorvosokat!

— Változások az állami számvevőszéknél. Az állami számvevőszéknél az osztályok vezetésében ez évi október hó 1-étől kezdve több rendbeli változás történt. Az 5-ik ügyosztályt, mely az állami adósságok és a földmivélsügyi tárca kezelése fölött gyakorolja az ellenőrzést Néger Adolf osztálytanácsos vette át. Az ügyosztály eddigi vezetője Welbavszky Kálmán titkár a második ügyosztályt fogja vezetni, melynek köre a belügy-minisztérium, valamint a vallás- és közoktatásügyi minisztérium kezelésének ellenőrzésére terjed. Az elnöki osztály vezetésével Klimes Gyula titkár bizták meg.

— A magyar nők Erzsébet-alapítványa. A nőegyesületek multkori gyűlésén az Erzsébet-alapítvány ügyében választott szervező bizottság tegnapi Hegedűs Sándorné elnöklése alatt értekezletet tartott s elhatározta, hogy a gyűjtést az egész fővárosban megindítja. Minden házhoz gyűjtőívet küld, azzal a kérelemmel, hogy azt, bármily csekély összegre valamennyi lakó írja alá.

— Nagy Frigyes széljegyzetei. A poroszok ma sem felejtették el még Nagy Frigyeset. Az öreget, ahogy ők nevezik. S hogy népszerűsége igazán megérdemli ezt a hosszú életet, azt igazolják azok a széljegyzetek, amelyeket a nagy király a hozzá érkezett kérvényekre irt s amelyeket egy berlini újság most az eredeti (különben rettenetes) ortografával közöl.

It adjuk a széljegyzetekből a legközvetlenebbeket:

Sulkovszky herczeg kérvénye: Potsdamon átutazván, tiszteletet óhajta tenni a királynál.

— Podagra kinozza mind a két kezemet! irta Nagy Frigyes a kérvényre.

X. kamarás bejelenti, hogy genealogiai művet felajánlotta a dán királynak, aki ezért egy szivártárczával s egy gyémántgyűrűvel ajándékozta meg.

— Gratulálek, hogy a koldulás ilyen jól halad — mondja a királyi széljegyzet.

Egy poplitzai hírtökös a kamarási kulcsot kéri, mert akkor nagyvagyonu külföldi családha tudna beházasodni.

— Házasodjék kulcs nélkül! — irta a kérvényre a király.

Quintus Julius őrnagy a toborzás után tisztjeinek kiadásait kéri megtéríttetni.

— Loptak, mint a hollók. Semmit sem kapnak! — szól a széljegyzet.

Dohna grófné kapitányfiát a szolgálattól felmentetni kéri, mert beteg.

— A grófok mindig betegek, ha szolgáltnok kell! — írta oda Nagy Frigyes.

Kanter könyvkereskedő a kereskedelmi tanácsosi címért eszedzik.

— A könyvkereskedő is nagyon tisztességes ezim! — oktat a széljegyzet.

Birlens lelkes fizetés-javítást kér.

— Az apostoloknak egyáltalán nem volt fizetésük, mondta rá nagy Frigyes.

— **Temetés csendőrkisérettel.** A szabadkai prépost-plébános, Mamuzsich Mátyás, aki néhány év előtt eltiltotta, hogy hívei a templomban a „Himnusz”-t énekeljék, ismét beszéltet magáról. Még pedig nem igen előnyösen. E hónap másodikán meghalt Szabadkán özvegy Radnics Jánosné Milinovits Emilia, aki görög-keleti vallású volt ugyan, de még életében azt kívánta, hogy családi sírboltjukba, férje és gyermekei mellé temessék a római katolikus temetőbe. Mamuzsich a kalocsai érsek engedélye daczára sem engedte meg, hogy a holttestet a temetőbe hozzák. A család erre a polgármesterhez fordult, akinek rendelkezése c s e n d ő r ö k k i s é r t e m e l l e t t temették el az elhunytat görög-keleti szertartás szerint a római katolikus temetőbe.

— **Európa Szodomája.** A Szerbiában nap-nap után történő borzalmaságok és erkölcstelenségek miatt teljes mértékben rászolgál kis szomszédunk erre a névre. Belgrádi tudósítónknak ma érkezett levelében olyan híreket olvasunk, amelyek a különben is civilizálatlan szerb nép teljes lelki elvadásáról tanuskodnak. A szerb kormány kétségbeesetten védekezik a gonosztevők garázdálkodásai ellen s a nem főbenjáró bűnöket is halálbüntetéssel sújtja. És mégis az állapotok nem akarnak javulni. Ime, egy része a legutóbbi napok bűnkrónikájának. Lom-Palánkán kivégeztek egy Vitéz nevű tolvajt, aki már számtalanszor volt büntetve lopás miatt, de nem akart megjavulni. Valjevon egy Lazics nevű parasztot akasztottak föl, mert egy bankárt az országúton megtámadott és kifosztott. Ezek azonban elenyésző csekélységek ahhoz a hajmeresztő büntetkezéshöz képest, amelyet Kucsájácson követett el hét paraszt. Kucsájác bányaváros közvetlen közelében van Sztanoje Ilics gazda tanyája. A tanyára a hét egyik napján, fényes nappal, hét baltás paraszt tört be. Először az istállóba mentek és agyonvagdalták Sztanoje Ilicset, aztán berontottak a házba, megkötözték Sztanoje feleségét és tizennyolcz esztendő, híres szépségű leányát és elvágták a nyakukat. Nem kímélték meg az ágyon fekvő háromesztendő gyereket sem. Egy baltacsapással agyonhajították. Mikor már nem volt élő lélek a házban, akkor fölfeszítették a szekrényeket és minden értékes holmit és pénzt magukkal vittek. Mikor a rettenetes esethek híre futott a faluban, a nép nagy csoportokban verődött össze a ház tájékán és nagy rémület fogott el mindenkit. Néhányan a község házára mentek és követelték, hogy rögtön küldjék ki a csendőröket a bűnösök kinyomozására. A csendőrök rögtön dolgukhoz láttak és hamarosan sikerült is négy gazembert elfogni. Mind a négy kucsájáci lakos. A többi hármat is nyomozzák és már nyomukban is vannak. A bűnösök mind életükkel lakolnak állatias tettükért.

— **Kéztagó.** Seregély Dezső főhadnagy jegyet váltott Mairovitz Ferikével Lugoáról.

— **Egy vegetáriánus végrendelete.** A berlini városi tanács nagy zavarban van most egy épen nem jelentéktelen alapítvány miatt. A Bonnban nemrég elhunyt Baron tanár ugyanis Berlin városára 470.000 márkát hagyott örökségül azzal a föltétellel, hogy ezen az összegben a város egy vegetáriánus nevelőintézetet létesítsen. Most valóságos küzdelem folyik a vegetáriánusok és a „husevők” között ama kérdés fölött, hogy a város elfogadhatja-e ezt az alapítványt? A „husevők” azt állítják, hogy a városnak nincs joga a gondjaira és nevelésére bízott gyermekekkel „kisérleti nyulacskák” módjára bánni és őket vegetáriánus elvek szerint nevelni. A vegetáriánusok pedig minden követ megmozgatnak, hogy az örökséget elfogadják és így bebizonyítsák, hogy

a pusztán növényi táplálék a gyermekek testi gyarapodására nemcsak hogy nem hátrányos, hanem csak javukra válhatik. Ez állításuk igazolására a vegetáriánusok „gyermekkiállítás” rendeztek, amelyen csakis vegetáriánus elvek szerint nevelt gyermekeket mutattak be; azáltal bebizonyították, hogy gyermekeik ép oly egészségesek és erőteljesek, mint a „husevők.” Sőt még versenyfutást is rendeztek a gyermekek között, hogy kimutassák, hogy a növényi táplálék semmivel sem kisebb értékű, mint a h u s n e m ü e l e d e l. — Mint-hogy a hagyatékok kizárólag gyermek-nevelésre van szánva, a berlini vegetáriánus egyesület a jövő vasárnap Berlin és Potsdam közt gyermek-távgyalogló versenyt akarnak rendezni. A versenyben „husevő” gyermekkel olyan gyermekek fognak küzdeni, akik legalább három év óta csak növényi táplálékkal élnek. A berlini városi tanácsban nagyon eltérők a nézetek, hogy vajjon elfogadják-e a hagyatékok, vagy sem. A városi orvosok határozottan az elfogadás ellen nyilatkoztak, mert a gyermekeknek kizárólag vegetáriánus elvek szerint való nevelését legalább is aggodalmasnak tartják. A városi tanács-ülés nyolcz szóval hét ellen a hagyatékok visszautasítása mellett nyilatkozott. Minthogy az ügy még a közgyűlés döntése alá kerül, a vegetáriánusok most minden erejüket megfeszítik, hogy ügyüknek a többséget megnyerjék.

— **Elfogott anarchista.** Az abbaziai „Central”-kávéházban — mint tudósítónk írja — tegnap délután egy anarchistát fogtak el, akinek kiletét eddig nem tudják ugyan, de valószínűnek tartják, hogy azonos azzal az anarchistával, aki a múlt hóban Lajos Victor főherczeg ellen merényletet tervezett. A csendőrök Triesztbe vitték az elfogott anarchistát, aki, mint legelőbb szerepet játszó elvtársa, olasz alattvaló.

— **Kriványt ismét elfogták.** Nagy szenzációt keltett ma Aradon a bukaresti rendőrség egy távirata, mely azt jelentette, hogy Krivány Jánost, az aradmegyei árvapénztár sikkasztóját elfogták. A hír gyorsan terjedt el a városban, de csakhamar a nyomába jött a másik, mely azt jelentette, hogy nem Krivány az elfogott ember. A tulbuzgó bukaresti rendőrség Pavicsics Béla aradi asztalos t fogta el Krivány helyett, abból az egyszerű okból, hogy ő is Aradra való. A félreértés csakhamar kiderült és Pavicsicsot szabadon bocsátották.

— **Halálozások.** Karagyeva Sándor 49-es honvédszázados, akit Damjanich rendkívüli vitézségeért a harcmezőn léptetett elő kapitánynnyá, ma 71 éves korában Temesváron meghalt. — Özvegy Menyey Józsefné e hónap 3-án, életének 67-ik évében Szombathelyen elhunyt.

— **Egy építő-vállalkozó öngyilkossága.** Nemcsak Budapest specialitásai azok az építési vállalkozók, akik levegőből építenek. Bécsben sem ismeretlen alakok ezek, Koritschner Lipót bécsi építési-vállalkozó is a gárdájukba tartozott. Egy lövéssel fizette ki tegnap számláit. Koritschner tegnap éjjel 11 órakor beállított törzskávéházába és egy feketét kért. Leült a törzsasztalához, mely mellett évek óta naponta töltött néhány órát. Két levelet írt és azokat maga dobta be egy levél-szekrénybe. Aztán ismét visszatért a kávéháza, ahol két barátja karamboláztott.

— **Szegény gyermekeim,** mondotta, feléjük fordulva és csöndes léptekkel a kártyaszoba felé indult. Néhány perc múlva lövés zaja hallatszott. Vendégek, pincézerek piettek a kártyaszoba felé, hol a sötétben csak annyit láttak, hogy Koritschner egy széken ül. Meggyújtottak egy gázlámpát, melynek világánál látták, hogy a széken ülő ember halott. Homlokán egy kis seb volt, melyen a golyó a fejébe hatolt. Szerencsétlen vállalkozások és állati anyagi körülmények kergették a halálba Koritschnerert, aki Magyarországon született. Más helyről vett értesüléseink azt mondják, hogy az öngyilkos építész nagy lábon élt és vakmerő spekulációkba bocsátkozott. Utolsó időkből hitelezői rendkívül zaklatták. Állandóan kocsin járt, hogy az utózat meg ne szólíthassák. Heteenkint legelőbb egyszer-kétszer ment haza. Ilyenkor nejtának egy-

két forintot adott a háztartásra, amiért aztán gyakran megtörtént, hogy családjának nem is volt mit ennie. Ha azonban mégis hazament, nejtét és leányát magával vitte a legelőkelőbb mulatóhelyekre, színházakba. Legutóbb azonban már szál-lásadónájának sem tudott fizetni és teljesen nyomorba süllyedt.

— A német Michel Angelo. Begas Reinhold tanáról, a világhírű német szobrászról, beszélnek a következő szellemes apróságot: Gladenbeck, az öreg udvari szoboröntő egyszer így szólt a mesterhez:

— Hogy van az, tanár ur, hogy habár minduntalan azt halljuk, hogy ön elutazott, vagy vadászatokon vesz részt, mégis, ha az ember műtermébe lép, mindig talál egy új remekművet készben, amely első pillanatra elárulja, hogy csak ön készítette? Vannak viszont művésztársai, akik dolgoznak és dolgoznak, gyötrik magukat éjjel-nappal, anélkül, hogy fáradozásuknak valami látzata volna.

— Hja — felelt Begas mosolyogva — ennek megvan a maga oka. Ön, kedves Gladenbeck, csak éjszaka alszom, ama bizonyos művésztársaim pedig nappal is alszanak műtermekben.

— **Forradalom a sütőkemenczék körül.** A pecrezek, vajás kiflik és más hasonszokmájú ipartermelők bírodalmát forradalom fenyegeti. A forradalom pedig, mint Cantu Caesar is megírta, mindig veszedelmes dolog, mert pusztítja, ami megvan. A pékek forradalma készül pedig azért, mert a mesterek nem ragaszkodnak a vasárnapi munkaszünethez, ahhoz ellenben igen, hogy legényeik ne csak nappal, hanem éjjel is dolgozzanak. A péklegények úgy akarják, hogy akiknek most foglalkozásuk van, azok csak nappal dagasszanak, süssenek és éjszakára adják át helyüket olyanoknak, akik vagy a maguk hibájából, vagy mások miatt munkanélküli vannak. A fizetésre nézve még nem állapodtak meg, de kívánatosnak tartanák, ha a mostani legalább is megmaradna. Ha pedig mindezek a kívánságaik nem teljesednek, akkor kiüt a forradalom, strikeolnak. Van már agitáló-bizottságuk és csütörtökön gyűléseznek is. Némi bevezetéseken följelentettek két-három pékmestert, akik vasárnap dolgoztatták s ezeket a rendőrség meg is büntette.

— **Egy párisi koldus.** Egy Párisban élő német mindennap áthaladt az utjába eső quai de la Val-léen és annak bizonyos pontján napról-napra ott látott egy koldust, egy szegényt, vak, reszkető, hörgő öregot, akinek látása annyira megindította, hogy minden alkalommal megajándékozta. Egy napon a koldus elött elhaladva, ismét egy pénzdarádot csusztatott a kezébe. Tévedésből tíz centimes helyett egy husz frankos aranyat adott oda. Csak másnap reggel vette észre tévedését s miután nem volt elég gazdag ahhoz, hogy ilyen ajándékokat adjon, vissza szeretne volna a pénzt szerezni. A quain áthaladva, nem találta a szokott helyen a koldust. Tudakozódott hát a czime után, melyet meg is kapott. Az értesülés szerint Boulart, ez volt a koldus neve, a rue Rocher 102. számú házában a harmadik emeleten lakik. A ház kívülről nagyon csinosnak látszott és a mi emberünk gondolkozóba esett, jó helyen jár-e. Csakugyan ebben a házban lakik-e az öreg koldus? Mégis tudakozódott a portásnál, akitől azt az értesülést vette, hogy Boulart a ház harmadik emeletén lakik. A harmadik emeletre érkezve ismét gondolkozóba esett, mert a jelzett lakás azt árulta el, hogy lakója tekintélyes anyagi jólétnek örvendhet. Mégis becsongetett. Csinos leánya nyitotta ki az ajtót és ő némileg zavarral küzdve tudakozódott, hogy Mr. Boulart lakásán jár-e?

— Igen, itt lakik, volt a válasz.

— Beszélhetek vele?

— Majd megnézem, hogy az ur már felébredt-e és fogad-e most látogatást.

Kevés idő teleltével visszatért a leány és tudatta, hogy Boulart ur már felébredt. Egyszerre mind felszólította, lépjen be a szalomba. A mi emberünk benyitott és egy elegáns reggeli öltözékben lévő urat látott a szalomban, aki egészen jól látott. No ez nem lehet az én koldusom, gondolta a látogató, de mert valamit mégis csak kellett mon-

denia, zavartan közölte, hogy tegnap egy Boulart nevű koldusnak tévedésből egy lusa frankos aranyat adott.

— Leheltség, uram, még nem tekintettem meg a tegnapi bevételt, volt a házigazda felelete.

Azzal egy csinos vasszekrényből egy pikkos erszényt vett ki, melyből kikereszte a kérdéses aranyat:

— Ime, uram, fogja. És átnyújtotta az al-mélkodó látogatójának az aranyat. Zavartan, szótlanul haladt ez az ajtó felé, hová a házigazda hajlongva elkísérte. Itt megfordult és visszaszólt:

— Megengedi, hogy a tegnapi alamizsnát, melytől becsületessége folytán elesett, ezuttal adjam át önnek? Ime, fogja a tíz centimesjét.

Még a lépcsőn is hallotta, amint Mr. Boulart utána kiáltotta:

— A jó Isten százezerszeresen adja vissza önnek, drága, kegyes uram!

— Malálos végű játék. Mint aradi tudósítónk táviratozza, Masztig Emil ottani városi hivatalnok ugyancsak megadta az árát gondatlanságának. A revolverével játszva, a ravasz véletlenül meghuzódott, de Masztig ezt nem vette észre. A fegyver eldőrdült és a golyó a szerencsétlen tüdejébe furódott. Állapota rendkívül súlyos.

— Tűz. Ma délután az első kerületi tizenhetedik katonai helyőrségi kórházban tűz ütött ki. A kórház hátsó részén lévő egyszemletes melléképület, amelynek földszintjén tűzoltószerek és koscsik voltak, első emeletén pedig nagyobb mennyiségű szalma, eddigleg ismeretlen okból kigyulladt. Az épületnek tetőzete, valamint a szalmakészletnek nagyobb része elégett. A kivonult tűzoltóság rövid idő alatt lokalizálta a tüzet. A kárt eddig még nem állapíthatták meg.

— Tizenhárom éves öngyilkos. Egy tizenhároméves gimnazista öngyilkosságáról hozt hírt a táviró Miskolcra. Fren Ottónak hívják azt a fiút, aki ilyen fiatalon a halálnak szánta magát. Mi adta kezébe a fegyvert, azt most még nem tudja senki. A fiú jobb szemébe lőtt s mivel a golyó az agyába hatolt, rögtön meghalt. Szülei iránt az egész városban nagy a részvét.

— Vigyázatlan kerékpáros. Szántó Lidi tizenöt éves kis leányt a József-körut és Rákóczytér sarkán egy kerékpáros oly szerencsétlenül ütötte el, hogy jobb lábát eltörte. Eszméletlen állapotban szállították be a Rókus-kórházba.

Napirend.

Naptár: Szerda, október 5. — Római katolikus: Placid. vt. — Protestáns: Placid. — Görög-orosz: (szepember 23.) István fog. — Zsidó: Tischeri 19. — Nap két 5 óra 49 perccel reggel, nyugszik: 5 óra 14 perccel este. — Hold-kél: 8 óra 7 perccor este, nyugszik 12 óra 1 perccor délután.

A horvát miniszter fogad délelőtt 8—10 óráig. Technológiai iparmúzeum nyitva 9—1-ig és délután 3—5-ig.

Egyetemi könyvtár nyitva 9 órától 12 óráig és 3—5-ig.

Akadémiai könyvtár nyitva 3—8 óráig. Muzeumi könyvtár nyitva 9—1 óráig.

Országos képtár az Akadémiában nyitva 9 órától délután 1 óráig.

Nemzeti múzeum: képtára, nyitva délelőtt 9—1-ig. Többi tárai, köztük a néprajzi osztály is (csillag-utca 15. sz.) 60 krajczár belépődíj mellett tekinthetők meg.

A „Hódoló díszfelvonulás”. Eisenhut Ferencz óriási körképe Városliget, Andrássy-ut végén, látható reggel 9-től este 6 $\frac{1}{2}$ óráig. Belépő díj 50 kr. Gyermek-jegy 30 krajczár.

A- Népszínház ostroma.

A Népszínház falragaszai azt hirdették, hogy ma délután ingyen előadásban kerül színpadra a „Falu rossza.” A király születésnapja alkalmából hirdette Porzsolt Kálmán igazgató az előadást, ezzel egy régebbi ígéretét váltva be.

A szereplő művészek lemondottak fellepti díjaikról ez alkalomból. Böven kárpótolta őket az ingyen publikum lelkesedése.

(Haroz a jegyekért.)

Már reggel hét órakor kezdett gyülekezni a jegyre váró közönség a színház előtt. Természetes, hogy százszor annyian vártak jegyre, mint a hány emberrel a nézőtér befogadható volna.

A kerépesi-ut és a népszínház-utca környékét ellepte teljesen a néptömeg. Csak kilenc óra után nyílt meg a pénztár, természetesen, hogy addig

tolongás, láma volt. De a szívat csak akkor tört ki igazában, mikor végre Porzsolt igazgató megérkezett.

— Éljen, éljen! fogadták mindenfelől és az igazgató egyszerre Budapest legnépszerűbb embere lett.

A minden oldalról jövő ovációt azzal hálálta meg — hogy rendőrökért telefonozott.

Intézkedése nem bizonyult hiábavalónak. A tömeg mindinkább tolatódobott lett.

Hat szál rendőrt küldött ki a kapitányság. Ezek meg sem merték szólítani a közönséget, mely gunyolódva kérdezte tőlük:

— Maguk is jegyért jöttek?

Jött ugyan aztán még hat rendőr is, de ezek sem mehettek som mire.

— Elkéstek, korábban kellett volna felkelni hangzott mindenfelől.

A rendőrök elhelyezkedtek valahogy. Krescsányi kapitány, Pekéry rendőrfogalmazó és Genersich rendőrfelügyelő is ott voltak, csendesíteni igyekezve a vérmesebb elemeket.

A pénztáros kisasszony két perc alatt szétosztotta a jegyeket, de a tömeg legnagyobb része ezt nem akarta elhinni.

— Csalás, nekünk jegy nélkül! hangzott mindenfelől. Mintha áradás indult volna meg, hullámzott a nép a pénztár felé. A tolongásban többben könnyebb sérüléseket szenvedtek és nem egy napernyő- és kalap-fosztlány maradt a „harcz” színhelyén.

— Jönnék a lovasrendőrök! hangzott fel egyszerre — és csakugyan megszólalt valami távoli dübörgés. A tömeg erre sietve clozlott és csak néhány apróbb csoport maradt a téren, akik nem tudták elszivelni, hogy nem kaptak jegyet.

Mire a rendőrség megérkezett, már csak ezek voltak ott. Néhány véresszáju biztatgatta őket, ne hagyják a jussukat.

A leglármasabbak közül a rendőrség elfogta Berzei József bolti szolgát, Kolanics Tódor foglalkozási nélküli napszámot, Pusztai Anna gyümölcsös kofát, Leitersdorfer Miksa kereskedősegédet, Dudás János asztaloslegényt, Safranovics István szobafestőt és néhány csavargót, akik ellen csendháborítás miatt rögtön megkezdték az eljárást.

Pénzbüntetésre ítélik őket, ha nem tudnak fizetni, akkor majd a rendőrség czellájában elmélkedhetnek a művészetek pártolásáról.

Csak az ebéd utáni órákban tisztult meg teljesen a térség. De ez csak rövid ideig tartott. A jegyek holdog tulajdonosai sietve gyülekeztek, nehogy el találjanak késni.

Okulva a délelőtti történeteken, huszonnégy rendőrt küldött ki a kapitányság. Ez az intézkedés azonban már majdnem felesleges volt. Az ilyen utólagos jó intézkedések többnyire fölöslegesek.

Csak elvétve próbálkozott meg egy-egy vállalkozó szellemű ur, hogy jegy nélkül oszonjon be. Ha rajtacsípték, ártatlan arczzal védekezett:

— Ugy olvastam, hogy ingyenes előadás lesz.

(Az előadás.)

Námzetiszin szövevével vonatta be Porzsolt Kálmán igazgató a páholyok alatt körülfutó árbeszkeket és díszítéseket.

A jobboldali udvari páholyban hatalmas palmafák alatt állott a király fehér márványszobra.

A szomszédos páholy türes volt. Üres és sötét. Onnan mintha hiányzott volna valaki.

Nagyobb részt a szegényebb iparos osztályból került ki a közönség. Iskolák is jelentek meg testületileg. Az öreg-honvédek is ott voltak.

Csak elvétve ült egy-egy páholyban néhány rendes színházlátogató. Szép asszonyok, leányok, akik eljöttek, hogy a szokatlan képben gyönyörködjenek.

A földszint és páholyok aranyos, bársonyos ülésére ünneplő ruhába öltözött szegényebb sorsu emberek talpódtek. Akiének sikerült jegyekhez jutnia, elhozta az apróságait is.

Élénk zsivaj közt gördült fel a nehéz vasfüggöny.

— Kezdődik! — hangzott mindenfelől és egyszerre elhallgatott a zaj.

A függöny felgördült és a közönség lélegzetét visszafojtva leste az előadást.

Legnagyobb részének csak ritkán, vagy sohasem jutott ki az ilyen élvezetből.

A furfangos Gonosz Pista, a büszke Feledi Gáspár, az aranyos, édes Finum Rózi... milyen szép is volt az.

Talán sohasem játszott ilyen halás közönségnek színész.

Nem is a taps, hanem az időnkint felzajló örömmoraj jelezte a közönség hangulatát. Együtt busultak a jó, becsületes Gődör Sándorral és haragudott is egynemelyik az öreg Feledire, miért hogy olyan büszke.

A kis Boriska nagy bánata is odaférfközött ennek a publikumnak a szívéhez.

Ki is tettek magukért a színészek. Szép, összevágó előadásban mutatták be Tóth Ede remekét.

Blaháné szelleme vitte a darabot. Az ő édes csicsérgését visszhangozta minden. Aranyos jó kedvében is volt. Szinte pajkos tüzelt nótázott. Tapsvihar hangzott fel, mikor a színpadra lépett, tapsvihar, mikor elhagyta.

Gődör Sándor szerepében méltó partnere volt Kiss Mihály. Busult is az ő szomorú során, a Bátki Tereci hűtlenségén, az egész színház. — Ennek a publikumnak az izlését még nem rontotta el a — caviár, meg a Komédiások-féle operettek.

Horváth Vincének, Szirmainak, Tollaginak és Lukács Juliskának is kijutott a tapsokból bőven. Porzsolt igazgatót is, aki az előadást gavalléros bőkezűséggel rendezte, a közönség többször kitapsolta.

Mikor aztán Gődör Sándor megkapja a kis Boriskáját és a függöny legördül, a zenekar hirtelen rázendítette:

Isten adj hazánk felett . . .

— Éljen a király! hangzott fel egy hang.

— Éljen! zugott rá egy szívvel, egy lélekkel az egész közönség.

— Éljen a király!

Szép rendben oszlott el a közönség, de még künn az utcán is visszhangja támadt annak a szónak:

— Éljen a király!

Uralkodók biztonsága.

Az a szomorú eset, mely szeptember tizedikén Genfben történt, ismét fölelevenítette azt a kérdést, milyen óvintézkedésekkel lehetne külföldön tartózkodó uralkodókat megvédeni minden esetleges merénylettől. A párisi rendőrség egy előkelő tagja a következőképen nyilatkozott a napokban a kérdéssel:

„Ha az uralkodók közös elhatározással egyezett konferenciába bocsátkoznának az anarchisták ellen alkalmazandó eljárás dolgában, úgy az incognito kérdése, melyet a koronás fők utazásai-kon igénybe vesznek, szintén megbeszélés tárgya lesz. A genfi merénylet mutatja, hogy az incognito nem nyújt védelmet. Most már az a kérdés merül fel: tartozik-e felelősséggel valamely ország az idegen uralkodó személyéért, ha az incognitoban utazik? A felelet attól függ nagyjából, milyen a kérdéses ország kormányformája? Részben van a felelősség elbírálásánál a kérdéses uralkodó egyéniségének is.”

Az uralkodók feladata lesz, ha a kérdéses konferenciát összehívják, az incognito kérdését is elbírálni. Érdekes tudni ez alkalomból, hogy incognitoban utazó idegen uralkodók milyen védelemben részesülnek Franciaországban.

Amint egy külföldről Franciaországba érkező souverén a határt átlépi, legyen akár uralkodó, uralkodóné, fejedelem, vagy fejedelemné, egy a határbiztos táviratilag értesíti erről az összes vasúti állomások főnökeit a határtól egészen Parisig.

Minden állomásparancsnok tudja a kötelességet. Mialatt a vonat az állomáson halad át, lehető-

leg legelől tartózkodik és minden legaprólékosabb dolgot is megfigyel. Ha a vonat esetleg megáll az állomáson, úgy a szalon-kocsi elé áll és ott formászerint őrködik. Az őrködésben néha segítségére vannak a rendőrség részéről kiküldött titkos rendőrök is. Ez az őrködés mindaddig tart, míg a vonat az állomásról el nem távozik.

Ha Nizzában tartózkodik idegen uralkodó, vagy uralkodóné, mint annak idején Erzsébet királyné, Viktoria királyné, úgy az őrködést biztonságuk felett mindenkor Paoli biztos teljesíti. Valóságos szeretetreméltósággal végzi e rendőrbiztos a dolgait. Évekig volt hűségű őrzője Cap Martinon Erzsébet királynénak. Papji előkelő megjelenésével, ősz fejével, barátságos tekintetével korántsem emlékeztet a sablonos rendőrtípusokra. Inkább diplomatának gondolná az ember, aki még a régi iskolájából való és szentnek tartja az etikettét.

Ezek a tulajdonságai kedveltették meg Paolit a királynénál teljes mértékben. A királyné úgy is bánt vele, mintha udvartartásának volna kedvelt tagja.

Három év előtt Biarritzba ment a királyné és az alkalommal Párison át utazott. Faure Felix, aki még akkor csak rövid hónapok óta volt elnöke a köztársaságnak, etiketteszerűen a váróterem szalonjában várt a királynéra. A királyné kiszállott és meglátta a rendőrbiztosot. Hozzászótta és barátságosan feléje nyújtotta a kezét. Perczekig elbeszélgetett vele és ez idő alatt az etikettére minden parvenühöz hasonlóan nagy súlyt helyező elnök, szinte tükön állott.

Egy alkalommal hat üveg tokaji bort küldött Erzsébet királyné Paolinak. A bor a királyi pinczéből származott. Minden egyes üveg pompás tokba volt helyezve és az ajándék több ezer frank értékű volt.

Luccheni aligha tudta azt, milyen szeretettel viseltette Erzsébet királyné az olaszok iránt. Egy alkalommal Cap-Martinon sétálva, egy kis olasz fiút talált, aki keservesen zokogott. Odament hozzá és megkérdezte tőle, hogy mi keserítette el?

— Asszonyom — felelt a kis olasz — rossz fiúk összetörték a figuráimat, mert én gipszfigurákat árulok és megvernek, ha pénz nélkül megyek haza.

— Mit értek a figuráid?

— Asszonyom, nagyon sok pénzt.

— Mégis, mennyit?

— Legalább is — hat frankot.

A királyné átadta a kérdéses összeget és megkérdezte tőle szülei címét. Mikor megtudta, hogy szegény emberek, csinos összeget helyezett letételebe, melynek kamataiból a kis fiú rendszeres évi járadékot kap, míg iskoláit elvégzi.

Az öreg Paoli mondotta el könyezve ezt a kis történetet és sóhajva tetette hozzá:

— Miért nem is voltam én akkor Genfben.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

* Bellincioni mint Carmen. Ma a legjobb Carmen. Ez volt ennek a nagy operaesztnek a mérége. Mily kicsinyek mellette a többi Carmenek, a sok fekete és vörös harisnyával, a sok kuszált hajjal és a castagnette-ekkel! Ez Carmen jellegzetes: ismerjük üntig. Magát a szévilái történetet azonban senki elevenebben nem mondta el nekünk, mint ma Bellincioni. Ő játszotta ma Don Josét is, Escamillot is, az egész kart, mindent. Azok énekelték: az ő arczjátéka és gesztusa vitte valamennyi helyett a cselekményt. Az emberben megfeszül minden idegszál, ha olvas ebben az arczban. A Carmeneknek rendszerint két felvonásuk van, az első kettő; Bellincioni azonban megrázó a harmadikban is, a kártyavető jelenetben, amelynek ennyi félelmetes miszticizmust kivéve senki sem tud adni. Am ki győzné részletezni, hogy Carmenje hány vonásból van összetéve! A ragadó asszony az egész életmódjában, amelyről a nézőtérén minden férfi átváltozik Strindberggé, aki ma a legnagyobb asszonyfalo. Valami lázbajjító hatással van az emberre. An ezt

a hatást nem tudom másként jellemezni, mint úgy, hogy Bellincioni Carmenje átmenő világnézetünkbe, egy impresszió, amelyről valamikor nem fogjuk tudni, vajjon a színházban vagy az életben szedtük-e föl? ... Nem igen szánhatunk az operának nagyobb kulturmunkát annál, amelyet akkor végeznek, ha ilyen stíli művésznőket hívnak meg és pedig mentől sürűbben. A kérdés nagyon egyszerű. Hívjuk-e el néha Bellincionit, hogy talán arczának egy rándulása, ajkának egy vibrálása ráragadjon ami helyi nagyságainkra vagy fizessünk el évről-évre ezeket a ránk oktrovált hölgyeknek és uraknak, (tisztelőt az egy pár kivételnek), akik a nemzeti művészetért soha sem fognak tenni semmit, mert nem tudnak semmit? Ezek kedvéért állítsuk-e föl a művészi vámsorompókat? Oh, a kis énekesiparosok!

* Primadonna-debut. Rédei Szidi, az aradi színház új primadonnája, ma mutatkozott be az ottani közönségnek. A „Czigánybáró”-ban Szaffit énekelte és zajos sikert aratott.

* Kamarazene. A budapesti kamarazene-egyesület ebben az évadban nyolcz estélyt rendez, amelyeken a Hubay-Popper, a Rosé és a Joachim négyes társulatok működnek közre. A teljes műsört a legközelebbi napokban fogják közzétenni. Tagsági bejelentések az egylet titkárhoz, Waldbauer József tanárhoz, (aradi-utca 60.) vagy pedig a „Harmonia”-hoz czimzendők. Az évi tagdíj tudvalevőleg tíz forint. Az egyesület azonban félbérletet is nyit hat estélyre öt forintért.

FŐVÁROS.

(Források az eskütéri hid fejénél.) Az épülőfélben levő eskütéri hid budai fejénél, amint említettük is, a minap hűgyogó forrásra akadtak s emiatt a munka meg is akadt. Nagyehezen beboltzták a forrást, utat vágtak a víz lefolyásának. Alig fejezték azonban ezt be, a víz még nagyobb erővel tört fel és az egész bollozást tönkretette. Most a híd építése egészen megakadt az akaratos kis forrás miatt s nem tudják, hogy hamarosan mittevék legyenek vele.

(A főszámvevő panaszkodik.) Mindig baj, ha a főszámvevő panaszkodik. Mert ez ugyan biztató körülmény a főváros pénztárának jóvendőjére, de nagyon szomorú az adófizető polgárság szempontjából, mivelhogy a főszámvevő panaszával rendszerint arányban áll az adó emelkedése. Esztal nem adóemelés van kilátásban, hanem csak a behajtás kelemetlenségeinek növelése. Mert a mostani évre kivett 3,200,000 forint községi adónak be kell jönnie. Erre számítanak. Minden krajczárnak keresek már helyet: Ebből október elsőjéig 2,400,000 forint lett volna esedékes, de csak 2,856,713 forintot tudtak behajtani. A hiány tehát 43,287 forint és ez az összeg, ha a végrehajtók úgy működnek, mint eddig, az év végére tekintélyes mértékben megnövekedik. E miatt van a főszámvevő kétségbeesvé és emiatt panaszkodik a tanácsnak az adóbehajtás lanyhasága ellen.

(A föld- és házbéradó.) A tanács értesít a közönséget, hogy az 1908. évi föld- és házbéradó jóvendelmi pótlóját már kivették. A kivett lájstromokat október harmadikától tizedikéig a kerületi adószámveti hivataloknál közszemlére teszik ki. Az adókivetés ellen való felszólalást a közigazgatási bizottsághoz kell ezímezni.

(A szegény betegek kórházbavitele.) A ragadós betegek kórházbavitele úgy, ahogy rendezve van, eddig valóságos tortura volt. Elment valaki jelenteni az előjárósághoz, hogy a házban beteg van, aki nem tud a lábán járni s kéri a kórházba való fölvitelt.

— Menjén az illető kórház igazgatójához — volt a felelet.

— Forduljon az előjárósághoz — mondták itt. Vagy pedig a mentőkhoz, mert a kórházban betegek behozására kocsija nincs. A mentőknel pedig sokszor azt felelték, hogy az egyesület csak b a l e s e t e k n é l, szerencsétlenségeknél szükség első orvosi segítségre és a sérültek kórházba, vagy lakásba vitelére alakult, következőképpen más beteggel nem foglalkozhatik, különösen mikor éjjel-nappal alig akad néhány percze pihenő kocsija. Most végre rendezik a dolgot. A közegészségi al-

bizottság azt javasolja a tanácsnak, hogy a mentőegyesületre kell a szóban forgó betegek kórházba vitelét bízni, amit az egyesület készséggel el is vállal, ha esetről esetre a hatóság szállítja fel.

(A vásárcsarnokok forgalma.) A vásárcsarnokok igazgatósága most állította össze a múlt évi forgalomról szóló kimutatását. Nagyon megerőltethette magát, mert mindössze kilenc hónapig tartott a számadás, ami tekintettel arra, hogy az eskütéri hid építése kétannyi ideig is eltart, igazán diadémas rekord. A kimutatás szerint a vasúti szállítmány 2.309.218,8, a gőzhajókon jött holmi pedig 646.981,2 kilogramm volt összesen. Eladtak a vásárcsarnokokban az év leforgása alatt 418.398 kilogramm marhahúst, 8527 borjút, 1908 juhot, 7425 bárányt, 2347 malacot, 37.386 pulykát és ludat, 91.853 kacsát és kappant, 625.069 csirkét, 12.695 nyulat, 7615 vadszárnyast, 75 szarvast és 32 vaddisznót. A központi vásárcsarnokba összesen 909 községből, városból szállították az árucikket. Elkoboztak budapesti holmit 2175, czeplédit 156, bia-torbágyit 38, kecskeméti 42, soroksárit 50 esztelen.

(Utak fontartása a jövő évben.) Ma délután értekezlet volt az új városnéző társalgó termében, Rózsavölgyi Gyula alpolgármester elnöklése mellett. Ott voltak az összes kerületi előjárók és kerületi mérnökök, Laupl Hugo főszámvevő, Vosits Károly tanácsos, mint a középítési ügyosztály vezetője s Piperkovits Bétor tanácsjegyőz mint előadó.

Tárgyalták első sorban a bel- és kültermi utak-, hidak és árkok jókarban tartásának a költség-előirányzatát.

A főszámvevő erre a osztára összesen 460.000 forintot irányzott elő; az előjáróságok 686.293 forintot kértek, míg a mérnöki hivatal 651.388 forint 89 krajczárt hozott javaslatba. Az értekezleten a mérnöki hivatal javaslatát fogadták el. Az egyes kerületekre a következő összegek esnek:

I. kerület:	123.335 frt.
II. kerület:	45.377 frt 90 kr.
III. kerület:	80.531 frt 25 kr.
IV. kerület:	32.540 frt.
V. kerület:	62.753 frt 50 kr.
VI. kerület:	64.708 frt 25 kr.
VII. kerület:	63.166 frt 50 kr.
VIII. kerület:	16.469 frt 69 kr.
IX. kerület:	46.860 frt 80 kr.
X. kerület:	116.649 frt.

A tárgyalás folyamán Rózsavölgyi Gyula alpolgármester hangsúlyozta, hogy a költségek ilyen tetemes fölemelésénél a kerületi előjáróknak felelősséget kell vállalniok az iránt, hogy a burkolások kifogástalanok lesznek. Vosits Károly tanácsos pedig kívánta, hogy hajtassák végre a közgyűlésnek az a határozata, hogy a tanács tájékoztató és összehasonlító jelentést terjesszen elő az egyes burkoló anyagok használhatósága, ára, tartóssága és fontartása költségeiről. A mérnöki hivatal ezt a kimutatást el fogja készíteni.

A következők fontartására 363.314 forintot irányzottak elő, vagyis ugyanannyit, amennyit az egyes előjáróságok kértek.

A csatornák készítésére és tisztítására a következő összegeket állapították meg:

I. kerület:	1000 frt (tisztítás: 800 frt).
II. kerület:	1000 frt (tisztítás: 1000 frt).
III. kerület:	1500 frt (tisztítás: 3877 frt).
IV. kerület:	1000 frt (tisztítás: 1000 frt).
V. kerület:	1000 frt (tisztítás: 1500 frt).
VI. kerület:	2500 frt (tisztítás: 3200 frt).
VII. kerület:	2100 frt (tisztítás: 6000 frt).
VIII. kerület:	2500 frt (tisztítás: 3500 frt).
IX. kerület:	1500 frt (tisztítás: 1500 frt).
X. kerület:	1000 frt (tisztítás: 1000 frt).

Budapest augusztusban.

(A tiszt főorvos jelentéséből.)

Ma küldte szét a székes fővárosi tiszti főorvos Budapest augusztus hónap közegészségi állapotáról szóló jelentését. A főorvos mindenekelőtt konstataálja, hogy a ragadós betegségek száma augusztus hónapban tekintélyes számmal, kétszázhatvanhatszötöt csökkent, ami a közegészségi állapotoknak gyors tempóban való javulását engedély reméli.

A születések és halálozások száma is elég kedvező. Élve született ebben a hónapban 1819, meghalt katonák kivételével 1117; a szaporodás tehát 702 lélek. Valamivel több, mint a múlt hónapban.

Érdekes adatokat közöl a főorvos jelentése az elmúlt négy esztendő január-augusztus hónapjainak születési és halálozási viszonyairól. Ha esz-

ket a számokat összehasonlítjuk, láthatjuk, hogy a székes főváros egészségi viszonyai — dacára az inficiáló vízvezetékeknek — esztendőről-esztendőre javulnak. Ime, három esztendő képe.

Az 1894. év első nyolcz hónapjában	élve született	13,512,	meghalt	8,881
1897-ben	"	15,173,	"	8,793
1898-ban	"	14,207,	"	8,605

Kevésbé kedvező a kimutatásnak az a része, mely az elkobzott élelmiszerekről szól, mert az látszik ki belőle, hogy egyes kereskedőket a szigor ellenőrzés sem tárt vissza attól, hogy egészségtelen élelmiszereiket a piacra, meg a vásárosmarkokba vigyék. Néhány ezer ember betegedhet meg annyi romlott eledeltől, amennyit augusztus hónapban a tisztí főorvosi hivatal elkobzott!

A vízvezetékéről kelletnél nagyobb dicsérettel emlékezik meg a hivatalos irás. Sokkal inkább megilletné ez a dicséret magát a főorvosi hivatalt, mely augusztus hónapban a beérkezett 1645 „ügydarab” közül 1631-et elintéztet, tehát mindössze tizenhárom darabot tett a restancziái közé! Bárcsak a többi fő- és székvárosi hivatalról is elmondhatnánk ezt!

Öngyilkosság tizenöt fordult elő. Az elme- gyógyító intézetekben a következő volt a betegek augusztusi létszáma:

a lipótmezei tébolydában	1008,
az angyalföldi	385,
az irgalmasoknál	173,
a megfigyelő osztályon	133 és
a Schwartzner-intézetben	129

Ezek a jelentésnek érdekesebb részei.

VIDÉK.

(Veszprém vármegye közgyűlése.) Veszprém vármegye ma és tegnap tartotta meg átvégződés közgyűlését. Minthogy a katonai hatóság a pápabánhidai vasut mentén lőteret akar létesíteni, az ellen felirnak a kormányhoz. Enying községnek megengedték, hogy nevét Enyngre változtassa. Hornig báró püspök a városi tisztviselők nyugdíjalapja javára 5000 forintot, a népiskolák céljaira szintén 5000 forintot adományozott. A városi tisztviselők a püspököt nagy ovációban készülnek részesíteni. Az angol kisasszonyok főnöknőjének Hornig báró püspök ma ünnepélyesen átadta a koronás arany érdemkeresztet, lendületes beszédet intézvén hozzá. Sooky Karolínát, a kitüntetett főnöknőt, a vármegye nevében Fenyvessy Ferencz dr. főispán, a város nevében Szabó Imre képviselő üdvözlötte. Az ünnepélyen nagy közönség volt jelen.

(Hadapród-iskolák megnyitása.) A nagyváradi honvéd hadapród-iskolát ma nyitották meg. A megnyitás ünnepségekkel volt egybekötve, melyen a város és vármegye előkelőségei nagy számban vettek részt. A honvédelmi minisztérium képviselőjében Bernolák altábornagy volt jelen. Ott voltak Stöhr és Aulich ezredek, Beöthy László főispán, Szunyogh Péter alispán, Bulyovszky József polgármester. Virágokkal díszített sátor állott a szabadban, melyben Aranyossy József segédlelkész tábori misét szolgáltatott. A főépület előtt levő mellszobrot, mely a királyt ábrázolja, szintén ma leplezték le. A szobrot Strobl készítette. A leplezésnél Bernolák altábornagy mondott rövid beszédet. Háromszoros lelkes éljént kiáltott a közönség, mikor lehullott a szoborról a lepel. A szobrot az altábornagy Major Miklósiakolaparancsnok gondozásába adta át.

A soproni honvéd katonai főreáliskolát is ma nyitották meg. A megnyitás itt is szoborleplezési ünnepséggel kapcsolatban történt. A reggeli tábori misén már egyenruhában jelentek meg a növendékek. Az ünnepségen jelen voltak: Stonka dandárparancsnok, Lónyay Albert ezredes, Lakner ezredes, Lónyay Gábor honvédelezredes, Baán Endre alispán, Gebhardt József polgármester. Sopronban a király mellszobra leplezésénél Balla Kálmán altábornagy mondott nagyhatású beszédet, melyben a király iránt való hűségéről mondott szép szavakat. Jelkéül a növendékeknek ezt a két szót adta: „H a s z é r t, k i r á l y é r t.” A király mellszobrát, melyet az iskola előtt állítottak fel, Strobl Alajos készítette. A soproni honvéd katonai főreáliskola parancsnoka Liskay Örnagy.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— **Bérczi kapitány sajtópöre.** Benkő Rózsi orfeumi énekesnőnek ez év elején nagy port vert története most végződött be egy sajtóügyi fejleménynek a visszavonásával. Kovács F. Sándor, aki a szerb király ellen tervezett zsarolásról szárnyra kelt hírekben kompromittálva volt és a rendőrség le is tartóztatta, amint kiszabadult, súlyos vádakat emelt röpirat útján a főkapitányság és Bérczi Béla rendőrkapitány ellen, aki a zsarolás ügyében az első nyomozást vezette és Kovácsot letartóztatta. A főkapitány sajtópört indított a rendőrség becsületéért és Bérczi kapitány reputációjáért s az esküdtszéki tárgyalás már a napokban meg lett volna. Kovács azonban a sajtópört következményeitől tartva, kétszer is megkérte levélben a főkapitányt, vonja vissza a följelentést, sajnálkozva és bocsánatot kérve a főkapitány és Bérczi kapitány meghurcolásáért, amit felindultságában cselekedett meg. A főkapitány engedett és a följelentést ma visszavonta.

— **Freystädter Flóra válópöre.** Régóta folyik Freystädter Flórának, a pazarlásairól híres szép asszonynak második férje, Splényi Árpád báró ellen megindított válópöre. Hosszas pereskedés után végre a budapesti törvényszék ma kimondotta a végleges választ.

— **Sajtóügyek a kurlán.** A királyi kuria első büntető tanácsa Sebestyén Mihály bíró előadása alapján három sajtópörrel foglalkozott ma délelőtt. Az első a főügyészség indította Pollacsek József szabó és Reisz József ellen, akik a „Nép-szava” című szociálista újságban ígató cikket irtak az elnyomó osztályok ellen. Szidják a főrendiházat, a delegációkat és a csendőrséget. A sajtóbírószak annak idején Pollacseket két évi, Reisz Józsefet pedig két havi államfogházra ítélte.

A második sajtópör vádlottja Triff Aurél volt, aki az aradi „Tribuna Poporului” hasábjain irt cikke miatt nemzetiség és osztály ellen való ígatózás vétségéért került a sajtóbírószak elé. Az esküdtek egyhangú marasztaló verdiktje alapján a sajtóbírószak Triff Aurélt három hónapi államfogházra és ötven forint pénzbüntetésre ítélte.

A harmadik sajtópöre a „Népakarat” című szociálista lapban megjelent cikk szolgáltatott okot. Ebben a cikkben Csontos János tatabányai közmesterekkel azzal vádolja Pöcze János odavalló főszolgabíró, hogy a törvényből üzletet csinál, zsarol és jótalan díjakat hajt be. A gyűlöletes cikknek valódi oka pedig az volt, hogy a főszolgabíró a szociálistáknak minden gyűlését betiltotta. A budapesti esküdtszék a vádlottat egyhangulag vétkesnek mondta ki, mire a sajtóbírószak Csontos Jánost két heti fogházra és husz forint pénzbüntetésre ítélte.

Mind a három sajtópör vádlottjai semmisségi panasszal éltek, de a kuria valamennyit elvetette.

SPORT.

— **Henckel Arthur gróf.** Az oroszvári versenyistálló tulajdonosa, Henckel Arthur gróf, Marsh trainert szolgálatából elbocsátotta. A híres sportmánt az tette bizalmatlanná, hogy lovaival nem bírt versenyt nyerni.

— **A magyarországi tornaegyletek szövetsége** tegnap Berzevicsy Albert dr. képviselőházi alelnök elnöklése alatt ülést tartott. Ján Géza titkár jelentést tett a szövetség hamburgi kirándulásáról, a magyarok lelkes fogadtatásáról, amely a magyar és német tornászok között levő barátságot szorosabbra fűzte. Felolvasták azután Bánffy Dezső báró miniszterelnök levelét, amelyben közli, hogy Vilmos császár köszönettel fogadta a magyar tornászoknak Hamburgból küldött üdvözlését.

— **Lóverseny Szabadkán.** A szabadkai lóverseny-egylet eszéki őszi versenyét tegnap tartotta meg, melyen a város és környék sportkedvelő közönsége tömegesen vett részt. Legtöbb díjat ifjú Vojnits Sándor nyert. Futottak még: Rohonczy Gidz, Erdődy Tamás gróf, Rohonczy Lőrincz, Vojnits Sándor és Gábor, Solymos Gusztáv és Vidaviczek Rudolf.

Őszi lóversenyek.

(Hatodik nap.)

A sok esőzés után végre szép őszi délután kedvezett a mai versenynek, amelyen szépszámú közönség volt jelen. Az egyes futamok érdekesek voltak és nagy mezőnyök állottak a starthoz. A főfutamban, a kétévés nagy handicap-jében, tizen-négy ló indult. A ring a legutóbbi jó futása után a százbereki ménes Gwen-jét favorizálta; határozott favorit azonban egyik sem volt. A start csak többszörös kísérlet után sikerült. Az indításnál Isoldé a startnál állva maradt, csak akkor követte a társaságot, mikor már az jó messzire volt. A mezőny élén mindvégig Gwen, Chryseis és Szeszély színei látszóttak. Csak a távoszlónál szökött az élre Szeszély, mely szép finish után fejhoszszal ett első Gwen és az utolsó pillanatban szépen felnyomul Káplár ellen.

A nyílt handicap-ben is elég érdekes végküzdelem volt Ara és Bora között, melyben fejhoszszal előbbi került ki győztesen, ellenben a favoritként indult Katinka utolsó volt. Ép ugy leverték a zugló-díj favoritját, Dainty-t, mely a lassu iramban állóképességét nem bírta érvényesíteni. Megemlítésre méltónak tartjuk még Cassiopeia futását a Nursery handicap-ben, amely Podmaniczky Géza báró népszerű színeit vitte győzelemre.

A részletes eredmény a következő:

L. Kétévés eladóversenye. Díj 2000 korona. Távoleség 1400 méter.

1. Mr. Five Win some money 45-5 kilogramm, lovagolta Wilton.
2. Jankovich D. Dráva 53 kilogramm, lovagolta Adams.
3. Gr. Teleki J. Ifjasszony 50-5 kilogramm, lovagolta Gilchrist.

Futottak még: Mr. Blue Green Tristan II. 52 kilogramm, lovagolta Hyams. Fáy Halász G. Berkes 47 kilogramm, lovagolta Marsh. Lov. Lederer Apollonia 45-5 kilogramm, lovagolta Slack. Rohonczy G. Arkangyalát 46-5 kilogramm, lovagolta Cleminson. Szemere M. Tárogató 48-5 kilogramm, lovagolta Lovász. Geist G. Remény 50-5 kilogramm, lovagolta Bulford S. Tránkel A. Catharina 45-5 kilogramm, lovagolta Fiman.

Bírói ítélet: Két és fél hosszal igen könnyen nyerve, egy hosszal harmadik.

Idő: 1 perc 36²/₃ másodperc.

Totalisateur: 5 : 15. — 1 forintos helyen 5 : 17. — 30 krajczáros helyen 5 : 16. — Helyrefogadások: I. 25 : 41. II. 25 : 63.

A többi 16 quótája győzelem esetén: 5 : 14 Remény, 5 : 24 Dráva, 5 : 55 Tristan II., 5 : 77 Bekes, 5 : 84 Ifjasszony, 5 : 109 Arkangyalát, 5 : 126 Apollonia, 5 : 134 Catharina, 5 : 206 Tárogató.

Könyvfogadások: 2¹/₂ Remény, 4 Win some money, 7 Dráva, 8 Catharina, 10 Apollonia, 12 Berkes Ifjasszony és Tárogató, 14 Arkangyalát, 16 Tristan II. Versenyérték: 1970 korona, 850 korona a másodoknak, 500 korona az egyleti pénztárnak.

A győztes 2600 koronáért visszavásároltatott

II. Zugló-díj. Díj 3000 korona. Távoleség 2000 méter.

1. Br. Springer G. Candide 53-5 kilogramm, lovagolta Hyams.
2. Gr. Hunyady I. Dainty 52 kilogramm, lovagolta Poole.
3. Wahrman R. Duna 58-5 kilogramm, lovagolta Adams.

Bírói ítélet: Egy hosszal nyerve, tíz hosszal harmadik.

Totalisateur: 5 : 18. — 1 forintos helyen 5 : 17. — 30 krajczáros helyen 5 : 15.

A többi 16 quótája győzelem esetén: 5 : 9 Dainty, 5 : 14 Duna.

Könyvfogadások: 1¹/₄ reá Dainty, 2¹/₂ Duna, 4 Candide.

Versenyérték: 2970 korona, 450 korona a másodoknak.

III. Nyílt handicap. Díj: 6000 korona. Távoleség 1600 méter.

1. Százbereki ménes Ara 52 kilogramm, lovagolta Peake.
2. Gróf Andrassy T. Bora 48-5 kilogramm, lovagolta Sanda.
3. Dr. Russo E. Aspasia 58 kilogramm, lovagolta Gilchrist.

Futottak még: Mr. Dorryt Katinka 58-5 kilogramm, lovagolta Adams. Báró Springer G. Nyilván 54 kilogramm, lovagolta Hyams. Gróf Kinszky Zs. Nebáno 42-5 kilogramm, lovagolta Slack.

Bírói ítélet: Küzdelem után nyakhozszal első négy hosszal harmadik. Nebáno kiűrt.

Idő 1 perc 48 másodperc.

Totalisateur: 5 : 17. — 1 forintos helyen 5 : 17. — 30 krajczáros helyen 5 : 17. — Helyrefogadások: I. 25 : 45. II. 25 : 110.

A többi ló quotája győzelem esetén: 5 : 14 Katinka, 5 : 29 Nyilván, 5 : 33 Nebánca, 5 : 48 Aspasia, 5 : 58 Bora.

Könyvfogadások: 1:5 Katinka, 2:5 Ara, 5 Bora és Nyilván, 7 Nebánca, 8 Aspasia.

Versenyérték: 6000 korona, 1223²/₃ korona a másodiknak, 63¹/₃ korona a harmadiknak, 460 korona az egyleti pénztárnak.

IV. Kétévesek nagy handicappja. Díj 6000 korona. Távfolság 1400 méter.

1. Gróf Forgách I. S z e s z é l y 525 kilogramm, lovagolta Wilton.
2. Szászbereki ménes G w e n 515 kilogramm, lovagolta Peake.
8. Egyedy A. K á p l á r 51 kilogramm, lovagolta Poole.

Futottak még: Egyedy A Remete 55 kilogramm, lovagolta Hesp. Mr. Siltón Isolda 545 kilogramm, lovagolta Barker. Gróf Andrássy T. Szilárd 535 kilogramm, lovagolta Gilchrist. Báró Üchtritz Zs. Chryseis 535 kilogramm, lovagolta Sharpe. Geist G. Gyémánt 525 kilogramm, lovagolta Adams. Gróf Wenckheim D. Esthajnal 505 kilogramm, lovagolta Cleminson. Wahrmann R. Damiette 50 kilogramm, lovagolta Hyams. Krausz L. Zsuzsi 485 kilogramm, lovagolta Maish. Mr. Dorryt Mon plaisir 475 kilogramm, lovagolta Bulford A. Dreher A. Raac 47 kilogramm, lovagolta Bulford S. Mr. Blue Green Palma 415 kilogramm, lovagolta Sands.

Bírói ítélet: Erős küzdelem után fejhosszszal nyerve, fejhosszszal harmadik, három hosszszal negyedik.

Isolde a startnál állva maradt. Idő 1 perc 32¹/₂ másodperc. Totalisateur 5 : 36. — 1 forintos helyen 5 : 42. — 30 krajczáros helyen 5 : 45. — Helyrefogadások: I. 25 : 70. II. 25 : 51. III. 25 : 130.

A többi ló quotája győzelem esetén: 5 : 27 Gwen, 5 : 28 Chryseis, 5 : 38 Gyémánt, 5 : 44 Káplár és Remete, 5 : 67 Palma, 5 : 77 Isolda, 5 : 85 Zsuzsi, 5 : 91 Esthajnal, 5 : 117 Damiette, 5 : 126 Mon plaisir, 5 : 147 Szilárd, 5 : 173 Raac.

Könyvfogadások: 4 Chryseis, 6 Gwen, Gyémánt és Szeszély, 8 Esthajnal, 10 Isolda és Káplár, 12 Damiette, Mon plaisir, Palma és Zsuzsi, 20 Raac, Remete és Szilárd.

Versenyérték: 6000 korona, 2013²/₃ korona a másodiknak, 446¹/₃ korona a harmadiknak, 780 korona az egyleti pénztárnak.

V. Etadaverseny. Díj 2000 korona. Távfolság 1000 méter.

1. Gr. Eszterházy M. J ü d i k a 535 kilogramm, lovagolta Cleminson.
2. Lov. Lederer N e l l 485 kilogramm, lovagolta Bulford S.
3. Br. Üchtritz Zs. K á r p á t 55 kilogramm, lovagolta Sharpe.

Futottak még: Burchard P. Prior 495 kilogramm, lovagolta Marsh. Mr. Janoff Bertha 485 kilogramm, lovagolta Gilchrist. Gr. Pejacevich A. Uzorás 51 kilogramm, lovagolta Poole.

Bírói ítélet: Két hosszszal igen könnyen nyerve, fejhosszszal harmadik.

Idő: 1 perc 5 másodperc. Totalisateur 5 : 31. — 1 forintos helyen 5 : 41. — 30 krajczáros helyen 5 : 41. — Helyrefogadások: I. 25 : 90. II. 25 : 44.

A többi ló quotája győzelem esetén: 5 : 14 Kárpát, 5 : 16 Nell, 5 : 37 Bertha, 5 : 48 Uzorás, 5 : 146 Prior.

Könyvfogadások: 2 Kárpát és Nell, 5 Bertha és Judica, 10 Uzorás, 12 Prior.

Versenyérték: 1970 korona, 810 korona a másodiknak, 350 korona az egyleti pénztárnak.

A győztest megváltta gróf Orsich P. 6700 koronáért.

VI. Nursery-Handicap. Díj 2000 korona. Távfolság 1000 méter.

1. Br. Podmaniczky G. C a s s i o p e i a 54 kilogramm, lovagolta Sharpe.
2. Mr. Lincoln G y ö r g y i k e 50 kilogramm, lovagolta Wilton.
3. Wahrmann R. B a c 535 kilogramm, lovagolta Adams.

Futottak még: Mr. Dorryt Illusion 80 kilogramm, lovagolta Barker. Mr. Siltón Edison 58 kilogramm, lovagolta Hesp. Lovag Lederer S. Ladro 58 kilogramm, lovagolta Peake. Dreher A. Arod 58 kilogramm, lovagolta Smith. Gr. Andrássy T. Pöszméte 55 kilogramm, lovagolta Gilchrist. Mr. Five Brabantine 525 kilogramm, lovagolta Bulford A. Szemere M. Vén dicsőség 52 kilogramm, lovagolta Cleminson. Baltazai A. Nerissa 50 kilogramm, lovagolta Hyams.

Bírói ítélet: Másfél hosszszal hirtősen nyerve, fejhosszszal harmadik.

Idő 1 perc 4 másodperc. Totalisateur 5 : 40. — 1 forintos helyen 5 : 29. — 30 krajczáros helyen 5 : 40. — Helyrefogadások: I. 25 : 128. II. 25 : 184.

A többi ló quotája győzelem esetén: 5 : 19 Bac és Nerissa, 5 : 48 Ladro, 5 : 68 Illusion, 5 : 73 Pöszméte, 5 : 92 Brabantine és Vén dicsőség, 5 : 121 Arod.

Könyvfogadások: 8 Nerissa, 4 Bac és Cassiopeia, 6 Brabantine, 8 Györgyike és Pöszméte, 10 Illusion és Vén dicsőség, 12 Edison és Ladro, 16 Arod.

Versenyérték: 1060 korona, 800 korona a másodiknak, 210 korona az egyleti pénztárnak.

A HIVATALOS LAPBÓL

Kinevezések. Az igazságügyminiszter dr. Tóth Endre királyi közjegyző helyettesét Takérekirályi közjegyzővé, Berke Viktor keszthelyi járásbíró sági aljegyzőt a nagyatádi járásbíróhoz, Röder Árpád nagy-kikindai és Szigeti Nándor szegvárdi törvényszéki aljegyzőket a kaposvári törvényszékhez jegyzőkké, Dobos András csikszeredai törvényszéki joggyakornokot a fehértemplomi törvényszékhez, Wolf Károly trencséni törvényszéki joggyakornokot a nagy-bittsei és Horváth József budapesti VIII-K. kerületi joggyakornokot az apatini járásbíróhoz aljegyzőkké, Steffany Ferenc fehértemplomi törvényszéki díjokat az oraviczabányai, A. gur Aurél kisjenői járásbíró sági telek-önnyvi átalakító díjokat a csákvai járásbíró sághoz és Ladányi Dező temesvári ítélőtáblai díjokat a lugosi törvényszékhez írta ki, Neuschl Károly városi adóvégrehajtó, körmöczbányai lakost a körmöczbányai járásbíró sághoz végrehajtóvá nevezte ki.

Pályázat. Irodatiszti állásra a temesvári pénz ügyigazgatóságánál.

ÜZENETEK A KÖZÖNSÉGNEK.

W. L. Margitka. A régi időkbeli való tanítók közül csakis azok kaphatnak most tanítói diplomát, akik az új közoktatási törvény életbeléptetésekor tanítottak.

Severus, Budapest. A híres kínai fület a Krisztus előtti harmadik század első éveiben kezdték építeni az ország határa mentén a tatárok betörései ellen. A fal köből van és átlag hét méter magas és négy méter vastag, némely helyen azonban olyan széles, hogy egész csapatok mozoghatnak rajta. Minden ötszáz méterre tornyokkal van megerősítve a megdönthetetlennek épített fal, amely háromezer kilométernél is hosszabb. Hogy az idegen kultúra elől akartak volna a hatalmas fallal elzárkózni, az csak ráfogás. A czopfosságuk eléggé megvédte őket a kulturától.

M. H. Szolnok. Erzsébet királynő legidősebb férfitestvére, Lajos bajor herceg. 1831-ben június 21-én született. A herceg 1859-ben május 28-án váltott jegyet Mendel Henriettel, egy darmstadti hölgyvel, akinek halála (1891. november 12) után 1892. november 19-én, Barth Antoinét — egy müncheni leányt — vette el. Első házassága megkötésekor lemondott elsőszülöttségi jogairól, minek következtében özvegy, Károly Tivadar bajor herceg (aki szemérvosi működése révén is ismeretes) lett a család feje.

1837. számú előfzető. Heß-Bába. Forduljon a kiadóhoz, Révai Testvérek irodalmi részvénytársasághoz. Ott megmondják majd, hogy mit lehet tenni, csak írja meg nekik körülményesen a meglévő kötetek címét, megjelenési évét és hogy milyen állapotban vannak.

W. M. Szolnok. A legismertebb bélyeg-nyiség a Lipcsében megjelenő Senf-féle. Van ezenkívül még több is, amely levelezőlapokkal foglalkozik, képes levelezőlapokkal azonban aligha. A föld különböző vidékeiről akár ön képes levelezőlap-gyűjteményt? Ez igen nagy vállalkozás, mely tömértek pénzt emészt föl, anélkül, hogy a gyűjteménynek valami értéke volna. Nem is fog sokáig tartani ez a gyűjtési szenvedély. — A lapokra nézve tessék könyvkereskedőhöz fordulni.

NYILT-TÉR.

Uj Idők
 október elsején megindul
 Herceg Ferenc új regénye
 Gyurka és Jancsi (3 Gyur.
 Kívics fiúk folytatása)
 Uj Idők a legújabb lépcső
 kötetes gyűjtemény tartalom-
 mal, változatos rovatok-
 kal.
 Uj előfzetők ingyen
 kaphatók az évesben
 Hercegné emléke című
 pompás be képek illusztr.
 gyűjtemény tartalommal
 5 előfzetők azonnal 2 ft
 jutnak 4 ft
 Tartalomjegyzék ingyen kapt.
 a kiadóhatalal.
 Hirdetés: 1. 10.

KÖZGAZDASÁG.

Közgazdasági távirat.

Madrid, október 4. Az idevaló kereskedelmi kamara kérvényt intézett a kormányhoz, amelyben azt kívánja, hogy minden ingó érték, az államadóssági címleteket is beleértve, ugyanazzal az adóval rovassek meg, mint az ingatlan javak. — A kormány az ipar- és kereskedelmi kamara kívánására elhatározta, hogy megszünteti a kivételi vámot.

Bécs, október 4. Bouchal Leonhard ismert tőzsdébizományos czég fizetéseképtelenségét jelentette. A tőzsdékülönbözetek átlagilag 25.000 forintot rugnak, de a tőzsdén kívül sokkal nagyobb kötelezettségei vannak a czégnek.

New-York, október 4.

	okt. 4. cents.	okt. 3. cents.
Baza szeptemberre	—	—
" májusra	67 ² / ₃	67 ¹ / ₂
" decemberre	68	68 ¹ / ₂
Tengeri decemberre	34 ¹ / ₂	34 ¹ / ₂

Chicago, október 4.

	okt. 4. cents	okt. 3. cents
Baza decemberre	61 ¹ / ₂	62 ¹ / ₂
Tengeri decemberre	29 ¹ / ₂	29 ¹ / ₂

Mezőgazdaság.

A vetések állása. A földművelésügyi magyar királyi miniszteriumhoz a gazdasági tudósítókól beérkezett jelentések alapján a következőket közli: Szeptember hó utolsó harmadában az eleintén még száraz időjárás 24-étől enyhe hőmérséklet kíséretében esőre változott, mely helyenkint zivatar és zápor alakjában jelentkezett s az egész országban a hosszas szárazságtól kiszáradt talajt annyira megaztatta, hogy a többféle már-már elkészült szántási és vetési munkákat teljes erővel fogamatba vehetők voltak. A már előzően elvetett és helyenkint teljesen vagy részben kikelt vetésekre az eső jótékonyan hatott, amennyiben az utóbbiak fejlődését elősegítette a még ki nem kelt magvak csirázását és kelesztését pedig megindította. A repce vetések területe csokély és a száraz időjárás folytán hiányosan foltoosan vagy egyáltalán nem kelték s többnyire buza alá kiszántattak. Az utóbb beállott esős időjárás a már kikelt vagy csak most kikelt vetésekre igen előnyös volt. Baranya egyes vidékein a jobb vetések kapálását és töltőgetését megkezdték. A k u r o r i c z a törését az ország több vidékén már befejezték, részint azonban a domb és hegyvidéken még folyamatosan van. A nyári hosszantartó száraz időjárás folytán a csövek és szemek képződése hiányos, helyenkint pedig a moly károsította, minek folytán a termés helyenkint igen gyenge, részben alig közepes és csak ott kielégítő, ahol az előző kedvező időjárás alatt a kukorica annyira kifejlődött, hogy a reá következő szárazság nem árthatott sokat. A kukorica-szár vágása és behordása szintén szépen halad. A hűvelyesek, kertivetemények, köles nagyobbára betakarítottak, a t a t á r k á é pedig most van folyamatban. A d o h á n y szárítása folyamatban van; a komló zsákolását az esős időjárás előmozdította, mivel a jól kiszáradt termék megereszkedhetett. A c z u k o r é s t a k a r m á n y r é p a, valamint burgonya kiszedése nagyobb részt befejeztetett. A répak a hosszantartó száraz időjárástól fonyadtak, minélfogva termésük mennyiségileg nem felel meg a várakozásoknak, csak közepes és részben közepesen alóli. A czukorrépa bő czukortartalma. Az esőre fordult időjárástól helyenkint a még kiszedelten takarmányrépa további fejlődésében biznak. A tarlórépa hiányosan fejlődik. A m e s t e r s é g e s t a k a r m á n y f é l é k rétek és legelőik az esős időjárástól javulnak. A heréseket és réteket nagyobbára már csak legeltetésre használják. A s z ő l ő k szüretelése folyamatban van, helyenkint közepes, nagyrészt azonban közepesen alóli eredménnyel. Erdélyben a szőlők javulását várják az utóbbi esőtől. A g y ü m ö l c s t e r m é s leszedése részint folyamatban van, részint befejeztetett, a szőlővára és dióra nézve kielégítő, az almára és körté nézve gyenge eredménnyel. A szilvatermés értékesítése többféle vevő hiányában nehézséggel jár.

Ipar- és kereskedelem.

Országos Ipar- és kereskedelmi egyesület. Az Országos Ipar- és kereskedelmi egyesület segélypénztári szakosztálya pénteken, október hó 7-án este 7 órakor az egyesület helyiségében (VI., új-utca 4. szám, I. em.) ülést tart.

A napirend tárgyai: 1. Elnöki bejelentések. 2. A pénztárak védekezése beteg- és munkaképtelen egyének becsmérlésére ellen. Előadó: Kürschner Jakab. 3. A portómentesség kiterjesztése az egyéni pénztárakra. Előadó: Kürschner Jakab. 4. A balesetbiztosítás bevezetése. Előadó: Horváth János dr. 5. Esetleges indítványok.

Fizetési megszüntetések. A bécsi Creditorenzerein a következő fizetési képtelenségeket jelenti: Furka Emilia Szombathely, Grosz Miksa Budapest, Bozic J. Eszék, Spitz Lajos Szatmár.

Kőbányai sertésplacc, okt. 4. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felüli sulyban) — krajczárig. Közép (páronként 300—400 kilogramm sulyban) — krajczárig. Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli sulyban) 51 $\frac{1}{2}$ —52 $\frac{1}{2}$ krig. Közép (páronként 251—320 krig terjedő sulyban) 52—53 kr. Könnyű (páronként 250 krig terjedő sulyban; 53—54 kr. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kgr. felüli sulyban) 51 $\frac{1}{2}$ —52 $\frac{1}{2}$ krajczárig, közép (páronként 240—260 kilogramm sulyban) 51 $\frac{1}{2}$ —52 krajczárig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő sulyban) 50—51. — krajczárig. Sertéslétszám: 1898. okt. 2. napján volt készlet 46407 darab, okt. 2-án felhajtott 714 db, október 3-án elszállított 567 darab, október 4-ére maradt készletben 46554 darab. A hizott sertés üzletirányzata lanya.

Budapesti konzum-sertés vásár, okt. 4. A kerencvárosi petroléum raktárnál levő székesfővárosi konzum-sertés vására 1898. okt. 3-án érkezett 717 drb. Készlet 536 darab, összes felhajtás 1253 drb. Elszállított budapesti fogyasztásra 719 drb, elszállítatlan maradt 534 drb. Napi árak: 120—180 kilós 48—51. — kr, 220—280 kilós 49—52 krajczár, 320—380 kilós 46—51 kr, öreg nehéz 46—48 krajczár, malacz 40—44 krajczár. A vásár hangulata élénk volt.

Pénzügy.

Adóköteles bankjegyek. Az osztrák-magyar bank szeptember 30-ikáról szóló kimutatása, amint azt reggeli lapunkban már érintettük, nyolcz milliót meghaladó adóköteles bankjegy forgalomba hozatalát konstatálja. A múlt év eleje óta nem volt rá eset, hogy a jegybank tartaléka kimerítettét volna és ennél fogva érthető, hogy az adóköteles bankjegyek meglepetést keltettek annál is inkább, mivel senki sem hitte, hogy a hitelügyek így hirtelen lépjenek föl ilyen nagy mértékben. Az a körülmény, hogy a váltótárca felduzzadása főleg a magyar főintézet és a fiókok leszámításából keletkezett, arra vall, hogy a gabonakereskedés, amely eddig kevésbé vette igénybe a bankhitelt, most egyszerre élénkebb mederbe jutott. Bankkörökben azt tartják, hogy a váltóbenyújtások a legközelebbi kimutatásig még növekedni fognak és erről az oldalról már kezdik lanszirozni a kamatláb emelés eshetőségét. Hiszszük azonban a magyar pénzügyminiszternek lesz annyi befolyása a bankra, hogy az intézkedéstől visszatartsa, úgy inkább azt mást alkalommal is megtette.

Közlekedés.

Államvasuti beruházások. A magyar királyi államvasutak hálózatán eszközözendő beruházásokról szóló 1897. XXX. törvényzikk indokolásában a szegedi pályaudvarok kibővítésére 500.000 forintot vett számba a kereskedelemügyi miniszter. Ebből az összegből bővíténi a szegedi és szeged-rókusai állomások felvételi épületeit, kiegészíténi a rendező pályaudvar vágányszakaszát, végre megfelelőbb összeköttetést hoznának létre a tiszaparti és a rendező pályaudvarok közt. Az 1899. évben beruházásokra előirányzott 16.200.000 forintból kénytelen csak tíz millió forint felhasználását célozza a miniszter amint azt az 1899. évi költségvetés indoklásában bejelentette. Erre való tekintettel a szóban forgó bővítés sem fog 1899-ben sorra kerülni. Tekintve mindazonáltal, hogy a terv megállapítása hosszabb időt fog igénybe venni, a kereskedelemügyi miniszter elrendelte a közigazgatási bejárást. A bejárás október 10-én délelőtt kilenc órakor veszi kezdetét a szegedi állomáson.

Sorsolás.

Magyar királyi osztálysorsjáték. Az osztálysorsjáték mai húzásán a következő számokat húzták ki: 10.000 koronát nyertek: 55357 62145 84189 5000 koronát nyertek: 68064 85913 98932. 2000 koronát nyertek: 14686 15545 21098 21736 26928 26820 32564 36788 39762 40485 57966 59596 63985 76191 81932 91044.

1000 koronát nyertek: 638 11608 12818 13811 13793 15143 23015 23770 26310 32324 33699 34471 88198 45808 55031 57291 59694 63817 70337 73001 73608 73914 77915 78317 74332 79578 79051 81059 91506 92309 92478 96961 97663 99318. 500 koronát nyert: 890 4385 6645 11139 12157 14143 15488 16897 20224 22810 22327 23197 25380 27787 29537 33279 36278 37022 38490 38116 40728 40626 41852 42873 43640 46104 47811 51195 56408 58371 58893 62465 63324 72565 74661 75647 75983 78493 79402 83437 83726 84682 85961 88524 90700 91710 92838 95902 97096 97299 97984.

BUDAPESTI GABONATŐZSDE.

Budapest, október 4.

Ma este a határidőpiacon zárult a márcziusi buza 9 forint 7 krajczáron, az októberi 9 frt 12 krajczáron, a márcziusi rozs 7 forint 70 krajczáron, a márcziusi zab 5 forint 76 krajczáron, a májusi tengeri 4 forint 62 krajczáron.

Az egész vonalon tehát erőteljes haussemozgalom jutott kifejezésre. A tőzsde kezdi belátni, hogy mily végzetes módon tévedett a midőn az idén a gabonárákat lefelé „szabályozta”, kezdi sejteni, hogy körülbelül a múlt évi jegyzések esetleg ismét felszínre kerülhetnek.

A készárupiacon egyelőre nem oly intenzív az áremelkedés. A fogyasztás még mindig az al-dunai flottát várja és jóllehet a malmoknak biztosítva van a teljes őrlés az egész övre, a vásárlásban még mindig „tartózkodók.” De azért fizettek ma egy átvett tétel szokványbuzáért 9 forint 25 krajczárt.

Egyébként elkelt 50.000 métermázsa buza 5—10 krajczárral magasabb árak mellett.

A többi cikk kivétel nélkül szintén árvjavulást ért el és fizetnek rozsért 7.35—7.50 forintot, zabért 5.80—6.20 forintot, tengeriért 5.35—40 forintot, takarmányárpáért 6.—6.25 forintot.

Ma volt az első felmondás októberben, de csak „lekvárt” jelentettek be.

Az áruleszámoló iroda a következő liquidációs kurzusokat állapította meg:

Árpa	5.35	forint
Buza	8.99	"
Rozs	7.30	"
Tengeri	5.15	"
Zab	5.50	"

A külföldi piacok szintén szilárdak. Amerikában $\frac{3}{8}$ centtel, Liverpoolban $\frac{1}{8}$ pennyvel, Párisban 15 centimesmel emelkedtek a buzaárak.

Rendkívül szilárd az irányzat Bécsben, ahol még az őszi terminus járja és ahol — hír szerint — szintén hausse-konzorcium képződött.

A visible supply kitett az Unioiban millió bushelben

e héten	a múlt héten	1897-ben
buzában 11,263	9,308	21,014
tengeriben 21,406	19,652	37,048

Az „Orange Indd Farmer” az Egyesült-Államok termését őszi buzában 394 millió bushelre, tavaszi buzában 309 millió bushelre és zabban 799 millió bushelre becsüli. A tengeri termése nem éri el a várakozásokat.

Előfordult készáru-eladások.

Buza. Tiszavidéki: 1000 mm. 80-5 k. 9.75 frton, 1000 mm. 79k. 9.75 frton, 100 mm. 79 k. 9.65 frton, 100 mm. 80-5 k. 9.65 frton, 200 mm. 80-5 k. 9.80 frton, 400 mm. 80 k. kevert 9.70 frton, 800 mm. 79-5 k. sárga 9.65 frton, 100 mm. 79-5 k. sárga 9.65 frton, 100 mm. 79 k. sárga 9.65 frton, 100 mm. 79-3 k. kevert 9.60 frton, 100 mm. 79 k. 9.65 frton, 100 mm. 79 k. sárga 9.60 frton, 300 mm. 78-5 k. 9.40 frton, 350 mm. 78 k. 9.35frton, 200 mm. 79 k. 9.65 frton, 100 mm. 78 k. kevert 9.50 frton.

Pestvidéki: 100 mm. 81 k. 9.70 frton, 200 mm. 80-5 k. 9.75 frton, 200 mm. 79 k. sárga 9.50 frton, 100 mm. 78-5 k. sárga 9.45 frton, 200 mm. 78.5 k. sárga 9.42 $\frac{1}{2}$ frton, 200 mm. 78 k. sárga 9.45 frton, 100 mm. 78-8 k. sárga 9.42 $\frac{1}{2}$ frton, 300 mm. 76-5 k. sárga 9.20 frton, 200 mm. 75 k. sárga 9.10 frton, 200 mm. 77 k. 9.45 frton.

Féjérmegyei: 400 mm. 79 k. 9.75 frton, 600 mm. 78 k. 9.75 frton, 800 mm. 78 k. 9.65 frton, 200 mm. 78 k. 9.62 $\frac{1}{2}$ frton, 1650 mm. 78 k. 9.60 frton, 300 mm. 79-5 k. sárga 9.65 frton,

500 mm. 77-5 k. 9.65 frton, 500 mm. 77-4 k. 9.40 frton.

Tolnai: 200 mm. 78 k. 9.60 frton, 300 mm. 77 k. 9.40 frton, 200 mm. 76-5 k. sárga, 9.25 frton.

Vásárhelyi: 3000 mm. 78 k. 9.60 frton. Zentai: 3000 mm. 75-7 k. 9.40 frton, 4000 mm. 75-4 k. 9.40 frton.

Szanádi: 3200 mm. 76-8 k. 9.40 frton. Verbászi: 3100 mm. 74-5 k. 9.20 frton, 3000 mm. 74-4 k. 9.20 frton.

Dunai: 1800 mm. 72-5 k. 8.85 frton. Bácsági: 1500 mm. 77-5 k. 9.40 frton.

Felső-tiszai: 400 mm. 80k. átlag 9.57 $\frac{1}{2}$ frton, 600 mm. 78 k. 9.57 $\frac{1}{2}$ frton, 2700 mm. szokvány 76-5 k. 9.25 frton, 3000 mm. szerb 76-5 k. 7.60 frton transito, mind három hónapra.

Rozs. (uj) 100 mm. pestvidéki Budapest par 7.45 forintot.

Zab. (uj) 200 mm. elsőrendű 6 frton, 100 mm. 5.97 $\frac{1}{2}$ frton, 200 mm. 5.87 frton, 100 mm. 5.75 frton, Budapestén készpénzben.

Tengeri. (6). 400 mm. oláh 5.55 frton, 100 mm. 5.52 $\frac{1}{2}$ frton Budapest készpénzben.

Árpa. (uj). 100 mm. takarmány kőbányai 6 frton.

Gabonaforgalom:

1898. október 3.

	érkezett	elszállított
	m	é t e r m á z s a
buzából . . .	30843	—
rozsból . . .	1021	252
árpából . . .	6669	872
zabból . . .	16757	5501
tengeriből . . .	316	903

Hivatalos készárurjegyzések.

Áru	ó vagy uj	(aj)	haktőlreprekntól suly kilogrammban		100 kgr. készpénz-ára		haktőlreprekntól suly kilogrammban		100 kgr. készpénz-áru					
			frtól	frtig	frtól	frtig	frtól	frtig						
Buza	uj	tiszavid.	74	—	75	9.05	9.20	76	9.25	9.35	77	9.40	9.45	
			78	9.50	9.60	79	9.65	9.70	80	9.75	9.80	81	—	—
			74	—	—	75	9.—	9.15	76	9.20	9.30	77	9.35	9.40
			78	9.45	9.55	79	9.60	9.65	80	9.70	9.75	81	—	—
" " pestvidéki	uj	—	74	—	75	9.05	9.20	76	9.25	9.35	77	9.40	9.45	
			78	9.50	9.60	79	9.65	9.70	80	9.75	9.80	81	—	—
			74	—	—	75	9.—	9.15	76	9.20	9.30	77	9.35	9.40
			78	9.45	9.55	79	9.60	9.65	80	9.70	9.75	81	—	—
" " sárga	uj	—	74	—	75	9.05	9.20	76	9.25	9.35	77	9.40	9.45	
			78	9.50	9.60	79	9.65	9.70	80	9.75	9.80	81	—	—
			74	—	—	75	9.—	9.15	76	9.20	9.30	77	9.35	9.40
			78	9.45	9.55	79	9.60	9.65	80	9.70	9.75	81	—	—
" " szerb	uj	—	76	7.45	7.50									
			70—72	7.35	7.40									
			másodr.	7.30	7.35									
árpa	uj	—	60—62	5.60	6.—									
			szerb	62—64	6.50	7.—								
			szerb	64—66	7.30	8.20								
zab	uj	—	89—41	5.75	6.05									
tengeri ó	uj	—	bácsági	5.30	5.35									
			másnemű	5.20	5.25									
repce ó	uj	—	káposzta	12.25	12.75									
			másnemű	—	—									

Hivatalos határidőjegyzések.

Áru	Határidő	Déli tőzsde zárata				Leszámlolt ártílyszámok
		október 4-én	október 3-án	október 3-án	október 3-án	
buza . . .	október	8.99	9.01	8.90	8.92	8.99
	november	—	—	—	—	—
" " " "	márczius	8.96	8.98	8.83	8.85	—
	október	7.30	7.40	7.20	7.25	7.30
" " " "	november	—	—	—	—	—
	márczius	7.57	7.59	7.41	7.43	—
tengeri . . .	október	5.15	5.20	5.05	5.10	5.15
	november	—	—	—	—	—
" " " "	május	4.60	4.61	4.58	4.60	—
	október	5.50	5.55	5.50	5.55	5.50
" " " "	november	—	—	—	—	—
	márczius	5.73	5.75	5.70	5.72	—

Előfordult határidőkötések.

Délelőtt. Buza márczius 8.84—82, 9.02, 8.97, október 8.87—97, 9.03, 9.—. Rozs márczius 7.44—63, 7.58. Tengeri május 4.57—63—60. Zab márczius 5.72—75.

Délután. Buza márczius 8.98, 9.07, október 9.03—12. Rozs márczius 7.64—68. Tengeri május 4.62—60—62, október 5.26. Zab márczius 5.74—76.

Raktárállomány:

Közraktár: Buza 148800 mm. Rozs 8100 mm. Árpa 43300 mm. Zab 20900 mm. Tengeri 26500 mm. Liszt 5500 mm.

Raktárház: Buza 55428 mm. Rozs 920 mm. Árpa 602 mm. Tengeri 1021 mm. Liszt 140 mm.

BUDAPESTI ÉRTÉKTÖZSDE.

Budapest, október 4.

Az osztrák-magyar bank legutóbbi kimutatása jelentékeny mennyiségben adóköteles bankjegyek forgalomba hozatalát konstataálta és tekintettel arra, hogy még október hó első napjain is tetemesek voltak a váltóbenyújtások, közel fekvő az eshetőség, hogy a jegybank felemeli a kamatlábat. Természetes, hogy e körülmény a spekulációt kedvezőtlenül érintette és főleg ennek a körülménynek tudható be, hogy a mai tőzsde, amely kezdetben szilárd volt, ellanyhult és az árfolyamok erősen csökkentek. Helyi értékek közül főleg villamos vasut gyengült és legalacsonyabb árfolyamon zárul.

Az előtőzsdén: Magyar hitelrészvény 380.75—382.50, Jelzálogbank 243.75—244, Leszámitoló bank 255.75—256, Osztrák hitelrészvény 353.50—354.60, Osztrák-magyar államvasut 350.80—351.80, Közúti vaspálya 378—376.50, Rimamurányi 253 forintot kottetett.

A déli tőzsdén előfordult kötések: Koronajáradék 98.15, Kereskedelmi bank 1419, Salgótarjáni 620—623, Közúti vasut 374.75—376, Villamos vasut 227.50—230, Magy. hitelrészvény 379.25—380.75—379—379.50, Magyar jelzálogbank 242.75—243.50, Magyar leszámitolóbank 255.75—256, Osztrák hitelrészvény 353.10—353.80, Osztrák-magyar államvasut 350.75—351.20, Bankjegyesület 102—102.25, Házai takarékpénztár 8175 forintot.

Díjbiztosítások: Osztrák hitelrészvényekben holnapra 1—1.50 forint, 8 napra 4.—5.— frt, október utóljára 7—8 forint.

Délután 1 óra 30 perczkor zárulnak:

	okt. 4.	okt. 3.
Magyar aranyjáradék	120.—	120.—
Magyar koronajáradék	98.05	98.05
Magyar hitelrészvény	379.50	382.—
Magyar ipar és keresk. bank	98.—	98.50
Magyar jelzálogbank	242.75	243.50
Magyar leszámitoló bank	255.50	255.50
Rimamurányi vasut	252.—	253.—
Osztrák hitelrészvény	353.30	354.—
Déli vasut	73.25	73.25
Osztr.-magyar államvasut	350.75	350.50
Közúti vaspálya	375.—	375.50
Villamos vasut	228.—	231.—

Az utőtőzsde lanyha volt.

Délután 4 órakor zárulnak:

	okt. 4.	okt. 3.
Osztrák hitelrészvény	352.70	354.50
Magyar hitelrészvény	379.—	382.25
Osztr.-magyar államvasut	350.—	351.60
Leszámitoló bank	255.75	255.50
Rimamurányi vasut	252.—	253.—
Közúti vaspálya	375.—	375.50
Villamos vasut	228.—	231.—

TERMÉNY- ÉS ÁRUTÖZSDEK.

Budapest, október 4.

Zsiradékáru el van hanyagolva és ára csökkenő. Prima városi disznósír jegyez 59.50—60 frt. Szalonna 50 krral olcsóbban kapható. Szilva és szilvaiz ára nem változott.

Hivatalos jegyzések.

Faj		Ar 100 kllogrammonként	
		Ar	Ar
Disznósír	ingyen hordó	59.50	60.—
Szalonna	magyar la légonaszított vidéki városi légonaszított, 4 darabos	55.—	55.50
	lisztből	58.50	57.—
Szilva	boszniai, 1897. évi usance-minőség 120 darabos	3.50	3.75
	Kész áru	10.25	10.50
Zsír	Zsírakkal együtt	85	16.—
	göngyöllyűszilva mely helyett	szorbial, usance-minőség 100 darabos	3.50
Szilva	boszniai, usance-min. 120 darabos	8.75	9.—
	Határidőre	10.50	11.—
Vörösvirág	szorbial, usance-min. 85	16.—	12.50
	Mínőség	szorbial, usance-min. 100 darabos	3.75
400grammonként		10.50	11.—
		16.—	16.50
Szilvaiz	szilvánál 1897	15.—	15.25
	ingyen hordó	szorbial 1897	13.—
Szilvaiz	szilvánál	15.—	15.95
	Határidőre	13.—	12.25
Ingyen hordó	ingyen hordó	48.—	49.—
		38.—	40.—
Keresztes	ingyen hordó	43.—	46.—
		43.—	39.—

Budapesti vásárcsarnok.

Budapest, október 4. A vásári forgalom: Husnál a forgalom élénk, árak csökkentek. Baromfinál élénk, árak szilárdak. Halban lanyha, árak szilárdak. Tej-és tejformákban lanyha, árak szilárdak. Tojásnál lanyha, árak emelkedtek. Zöldszénél élénk. Gyümölcsnél lanyha, árak szilárdak. Fűszereknél csendes. Időjárás: változó. — A központi vásárcsarnokban nagyban eladott élelmi cikkek hivatalos árjegyzése a következő: Hus. Marhalus hátulja I. 52—56 frt, II. 48—52 frt. Birkahus hátulja I. 38—40 frt, II. 36—38 frt. Borjúhús hátulja I. 64—68 frt, II. 60—64 frt. Sertésus isőrendű 54—56 frt, vidéki 40—45 frt. (Minden 100 kilonként.) Kolbász füstölt 60—80 kr (kilonként). Sertészsír hordóval 62.0—64.0 frt (100 kilonként). — Baromfi (élő). Tyúk 1 pár 1.10—1.30 frt. Csirke 1 pár 0.60—1.20 frt. Lud hizott kilonként 52—56 kr. — Különlétek. Tojás I. láta (1440 db) 37.0—38.0 frt. Sárgarépa 100 kötes 1.00—1.90 frt. Petrezselyem 100 kötes 1.00—4.0 frt. Lencse m. 100 kiló 7—8 frt. Bab nagy 100 kiló 8—10 frt. Paprika I. 100 kiló 30—60 frt, II. 20—28 frt. Vaj I. rendű kilonként 0.75—0.80 frt. Téa-vaj kilonként 0.95—1.10 frt. Burgonya, rozs, 100 kiló 1.30—1.50 frt. Halak. Harcsa (élő) 0.80—1.00 frt 1 kiló. Csuka (élő) 0.70—1.00 frt 1 kiló. Ponty dunai 0.50—0.70 frt.

Szesz.

Budapest, október 4. Az irányzat változatlan. Kontingens nyersszesz Budapesten 18.—18.25. Finomított szesz nagyban 55.25—55.50. Finomított szesz kicsinyben 55.75—56.—, Élesztőszesz nagyban 55.75—56.—, Élesztő szesz kicsinyben 56.25—56.50. Nyersszesz adózva nagyban 54.25—54.50. Nyersszesz adózva kicsinyben 54.75—55.—, Nyersszesz adózatlan (exknt.) 15.—15.25. Denaturált szesz nagyban 21.50—22.— Denaturált szesz kicsinyben 22.25—22.50. Az árak 10.000 literfokonként hordó nélkül, ab vasut Budapest, készpénzfizetés mellett értendők.

Bécs, október 4. Kontingens nyersszesz lanyha irányzat mellett azonnali szállításra 19.40 forintot jegyeztetik. Zárlatjegyzés 19.10—19.40 frt.

Prága, október 4. Adózott trippló-szesz nagyban azonnali szállításra 55.— forintot kelt, Adózatlan szesz 18.75 forintot kelt el azonnali szállításra.

Trieszt, október 4. Kiviteli szesz tartályokban szállítva 90% hektoliterenkint nagyban 12.—12.25 forint.

KÜLFÖLDI GABONATÖZSDEK.

Bécs, október 4. A kevéssé biztató külföldi jelentések dacára az irányzat szilárd volt fedezési vásárlásokra. Kötetett: buza őszre 9.20—9.21 forinton, buza tavaszra 8.82—8.87 forinton, zab tavaszra 5.76—5.78 forinton, zab őszre 5.96—5.98 forinton, tengeri október-novemberre 5.59—5.61 forinton, tengeri május-juniusra 4.90—4.92 forinton, rozs őszre 7.80—7.82 forinton, rozs tavaszra 7.60 forinton.

Hivatalosan jegyeztetett:

Buza tavaszra 8.92—8.93, buza őszre 9.25—9.27, rozs tavaszra 7.63—7.65, rozs őszre 7.88—7.90, tengeri szeptember-októberre 5.59—5.60, tengeri május-juniusra 4.90—4.91, zab őszre 5.76—5.78, zab tavaszra 5.97—5.98.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTÖZSDEK.

Bécs, október 4. Az üzlet elég kedvező hangulattal indult meg, de utóbb ellanyhult, mivel államvasuti részvényekben kényszereladások fordultak elő egy tőzsdébizományos fizetési képtelenséggel kapcsolatban. Az tőzsde további folyamában is lanyha maradt.

Az előtőzsdén: Osztr. hitelrészvény 354.75—353.75, Anglo-bank 155.25, Union-bank 293.50, Osztrák-magyar államvasut 352.50—353.25, Déli vasut 73.50—73.75, Dunagőzhajózási 464—467, Alpesi hánya 174.60—173.75, Fegyvergyár 219.—, Tramway 512.—, Májusi járadék 101.22—101.27, Osztrák koronajáradék 101.30, Török-sorsjegy 58.60—58.70, Német márka 58.90.

A déli tőzsdén: Osztrák hitelrészvény 353.37, Anglo-bank 155.—, Bankverein 261.50, Union-bank 293.—, Länderbank 223.75, Osztrák-magyar államvasut 350.87, Déli vasut 73.50, Elbevolgyi vasut 261.—, Észak-nyugoti vasut 245.—, Török dohányrészvény 129, Alpesi hánya 173.40, Májusi járadék 101.25, Török sorsjegy 58.80, Német márka 58.90 forintot.

Délután 3 óra 30 perczkor jegyezték: 4% os papírjáradék 101.20, 4% os ezüstjáradék 101.15, 4% os osztrák aranyjáradék 120.65, Osztr. koronajáradék 101.40, 1860. sorsjegy 140.25, 1864. sorsjegy 194.75, Osztrák hitelsorsjegy 199.25, Osztrák hitelintézeti részvény 352.87, Angol-osztrák bank 155.—, Union-bankrészvény 292.50, Bécsi Bankverein 261.50, Osztrák Länderbank 224.20

Osztrák-magyar bank 906.—, Osztrák-magyar államvasut 350.75, Déli vasut részvény 73.—, Elbevolgyi vasut 260.50, Dunagőzhajózási részvény 463.—, Alpesi hányarészvény 174.60, Dohányrészvény 128.50, 20 frankos 0.53, Császári kir. vert arany 5.70, Londoni váltóár 120.15, Német bankváltó 58.85, Tramway 512.—, Az irányzat nyomott.

Bécs, október 4. A déli tőzsde zárlata után jegyezték: Osztrák hitelrészvény 352.75, Magyar hitelrészvény 380.—, Anglo-bank 155.—, Bankver. 261.—, Union-bank 293.—, Länderbank 224.—, Osztr.-magyar államvasut 350.75, Déli vasut 73.25, Elbevolgyi vasut 261.—, Északnyugoti vasut 245.75, Török dohányrészvény 129.—, Rimamurányi 252.—, Alpesi hánya 173.60, Májusi járadék 101.25, Magyar koronajáradék 98.10, Töröksorsjegy 58.60, Német márka azonnali szállít. 58.90 forintot.

Frankfurt, október 4. (Zárlat.) 4% os papír-járadék 85.53, 4% os osztrák aranyjáradék 102.45, 4% magyar aranyjáradék 101.65, magyar koronajáradék 98.50, osztrák hitelintézeti részvény 299.25, osztrák-magyar bank 766.—, osztrák-magyar államvasut 296.82 déli vasut 65.75, bécsi váltóár 169.70, londoni váltóár 203.95, Pávisi váltóár 806.65, bécsi Bankverein 221.—, Union-bank részvény 249.50, villamos részvény 134.—, alpesi hányarészvény 147.—, 3% magyar arany-kölcsön 88.30, 4% ezüst-járadék 85.65. Az irányzat gyenge.

IDŐJÁRÁS.

A m. kir. országos meteorológiai intézet távirati jelentése 1898. október 4-én reggel 7 órakor

Állomások	Légnyomás mm. 700 +	Barométeret let Celsius székint	Csillagszám	Állomások	Légnyomás mm. 700 +	Barométeret let Celsius székint	Csillagszám
Aranyalma	70.2	10.1		Pola	66.0	18.5	
Selmeczbánya	70.1	10.1		Lesina	65.4	19.1	
N.-Szombat	70.1	10.7		Sarajevó	68.2	14.3	
Magyar-Ovár	70.0	10.3		Torino	67.7	14.2	30
O-Gyalla	69.8	10.1		Párizs	67.3	17.4	5
Kaposvár	69.9	11.3		Róma	67.6	17.5	4
Sopron	69.5	10.3		Nápoly	68.1	20.6	4
Berény	69.9	10.9		Brindisi	67.2	17.2	2
Keszthely	70.0	12.8		Palermo	68.4	23.0	
Zágráb	70.0	11.2		Máta	68.4	23.9	
Fiume	68.6	10.5		Zürich	67.9	18.4	
Cirkvedica	67.2	10.3		Bianritz	67.6	18.2	
Platzeva	68.2	12.7		Nissa	65.4	18.2	
Temesvár	68.7	12.4		Páris	67.7	11.2	
Arad	69.8	11.9		Kopenhága	69.8	12.0	
Szeged	69.4	12.1		Hamburg	72.1	12.4	
Szolnok	69.9	13.0		Beilin	71.2	11.6	38
Eger	69.8	13.0		Christiansund	69.2	13.0	
Debreczen	69.9	12.7		Stockholm	69.1	13.2	
Keménk	70.9	10.5		Szent-Pétervár	58.4	19.0	
Ungvár	70.1	10.8		Moskva	61.4	15.7	
Szatmár	70.3	12.5		Varsó	69.1	16.0	
Nagy-Várad	69.6	10.0		Kiev	67.0	18.2	
Kassa	69.9	10.0		Odesza	—	—	
Kőszeg	69.2	11.9		Sulina	68.2	16.8	
Székesfehérvár	69.9	12.2		Kónia	65.0	18.7	
Széchenyi	67.7	10.7		Konstantinápoly	66.0	19.0	
Kispest	69.8	11.1					

A helyzet lényegében változatlan. A magas légnyomás északnyugatról nyúlik be Németországba. A minimum északkeleten van, de a Földközi-tengeren is arányig alacsony a légnyomás. Eső volt Olaszországban, Dél-Franciaországban és Európa északi részén. Az idő egyenként jobbra fordult. Hazánkban az idő szarvára fordult. A reggeli körszerűlt kissé alacsonyabb a tegnapiénál. Sok helyütt köd képződött. Száraz, enyhe idő várható.

VIZÁLLÁS.

— Október 4-én. —

Fajta	Vízvétel	Vizállás reggel	Áradás	Fajta	Vízvétel	Vizállás reggel	Áradás
1. oszt.	Schiffing	+ 000	V	11. oszt.	St.-Georg	+ 018	V
2. oszt.	Panna	+ 135	V	12. oszt.	Tisza-Újfal	+ 042	V
3. oszt.	Bécs	+ 132	V	13. oszt.	V.-Németény	+ 075	V
4. oszt.	Pozsony	+ 129	V	14. oszt.	Csep	+ 140	V
5. oszt.	Komárom	+ 125	V	15. oszt.	Tokaj	+ 079	V
6. oszt.	Budapest	+ 084	V	16. oszt.	Szolnok	+ 128	V
7. oszt.	Ercsény	+ 084	V	17. oszt.	Csongrád	+ 127	V
8. oszt.	Paks	+ 084	V	18. oszt.	Szeged	+ 189	V
9. oszt.	Ménfőcsanak	+ 081	V	19. oszt.	Titell	+ 026	V
10. oszt.	Újvidék	+ 057	V	20. oszt.	Dobó	+ 023	V
11. oszt.	Zimony	+ 010	V	21. oszt.	Szabadsz.	+ 030	V
12. oszt.	Pannónia	+ 006	V	22. oszt.	Munkács	+ 036	V
13. oszt.	Harán	+ 022	V	23. oszt.	Homonna	+ 000	V
14. oszt.	Orsava	+ 025	V	24. oszt.	Ungvár	+ 035	V
15. oszt.	Hoholna	+ 034	V	25. oszt.	Berlin	+ 130	V
16. oszt.	Zsolna	+ 029	V	26. oszt.	Zemplén	+ 160	V
17. oszt.	Szered	+ 044	V	27. oszt.	Zaoicza	+ 045	V
18. oszt.	Ercskútjárt	+ 044	V	28. oszt.	H.-Nemeth	+ 085	V
19. oszt.	Sárvár	+ 031	V	29. oszt.	B. Újfalva	+ 010	V
20. oszt.	Győr	+ 057	V	30. oszt.	Csucsa	+ 050	V
21. oszt.	Zakány	+ 061	V	31. oszt.	Rinyvárad	+ 048	V
22. oszt.	Eszék	+ 060	V	32. oszt.	F.-Kőrös	+ 000	V
23. oszt.	M.-Szendrő	+ 040	V	33. oszt.	Fek. Lőr.	+ 012	V
24. oszt.	Zágráb	+ 060	V	34. oszt.	Kel.-Kőr.	+ 006	V
25. oszt.	Szilék	+ 155	V	35. oszt.	H. Kőr.	+ 040	V
26. oszt.	Mitrovics	+ 104	V	36. oszt.	Gy.-Földvár.	+ 022	V
27. oszt.	Károlyváros	+ 065	V	37. oszt.	Arad	+ 131	V
28. oszt.	Kor	+ 090	V	38. oszt.	Mako	+ 033	V
29. oszt.	Banjaluka	+ 000	V	39. oszt.	K.-Kecskély	+ 014	V
30. oszt.	Doboj	+ 003	V	40. oszt.	Temesvár	+ 078	V
31. oszt.	Zvornik	+ 003	V	41. oszt.	M.-Mezővár	+ 085	V

Írás az országban: * = Jéges víz; + = Olvadás; - = Jég alá; < = Száraz; > = Száraz; ? = Köszegés. Megjegyzések: Csapadék nem volt. A Dunán Pannóniától Pozsonyig apad, Komáromtól Zimonyig lassan árad, innen Orsávig apad. A vízállások alacsonyok. A Tisza, Dráva, Sáva és a szakaszikon áradnak, de vízállásuk alacsonyok. A patakok mélyét a következők: Orszávránál 150 cm, Kővetőnél 180 cm., Vajkánál 160 cm., also 165 cm., Komáromnál 145 cm., Lipcánál felül 145 cm., also

CSALÁDI KRÓNIKA.

Orosz regény.

Írta: DANILEVSZKI GERGELY.

I. A dédanyám.

A dédanyám, Anna Petrovna, leánykorában I. Katalin csárnó udvarhölgye volt és nyolcezer esztendőskorában halt meg, minékülana egy fél évszázadnál többet töltött el az ura ősi birtokán, a Don melletti pusztaságon, anélkül, hogy csak egy napra is cijött volna onnan. Alacsony természetű, vékonyosontu, fehér asszonyka volt a dédanyám, kinek finom ránczai Denners képére emlékeztettek a szentpétervári Eremitageban; diószínű nagy szeme is olyan bánatosan fénylett. Ifjkorában sokat zongorázott volt Anna Petrovna; a múlt évszázadbéli udvari mulatságokon sokat szerepelt, igen kedvelte a virágokat és akkoriban szorgalmasan olvasta Madame de Genliss regényeit is és Marmontell erkölcsnemesítő elbeszéléseit. Érettebb korában aztán szigorú háziasszony lett belőle, ki a férje birtokán egyszerű sötét ruhában járt és főkötője alatt egy fesű körül magas kontyba fonta már öszülő fürtjeit; a jobbágyai ezt mindig valami csudának nézték. Anna Petrovna nagy energiával szokta az ura ügyleteit lebonyolítani; egy falun gyártott hosszú szokéren maga járt ki a szántóföldekre, megylapálczával maga hadonászott az aratók között, a kiadásokról és a bevételekről maga vezette a könyveket, sajátkezűleg oltotta a fukát és sokat gyomlált a veteményes kertben. Mig nagyon el nem öregedett, tavasszal és nyáron rendszer napi sétája az volt neki, hogy az urasági háztól mintegy két versztre eső erdőbe járt egy locsogó forrás pompás vizéből inni. Ez alkalommal rendszeren két urasági hajdu kísérté, két szürke kabátos, pácás hajdu, kiket a tréfás öregasszony apródjainak nevezett mindig. Ott a forrásból ezüst poharával vizet meritett és pihent egyet az erdős magaslaton, élvezvén a természet bájos képeit, avagy a parasztasszonyok dalát hallgatván, kik a szomszéd tö partján vázsnat fehéritettek és vigan énekeltek. Visszajövet azután erdei és mezői virágokat tépett és bokrotába kötötte a hóféhérkét, tulipánt s a buzavirágot a magasszárú pipacsokkal.

Élete alkonyán dédanyácskám Anna Petrovna, egyre gyöngébb lett s már csak ritkán hagyta el hálószobáját s az épületnek az ő

számára fentartott szárnyát, mely egy vonalban volt a fia által lakott nagy házzal. Ott ült ő az ágyon, virágok és madárkalitkák, a csizék s a sárgafarkú pacsirták kalitkái között; toronyformájú hóféhér főkötője alól mindnyájunkra és külön mindenikünkre is kegyesen mosolyogván. Reggelent, ahogy Gábor a fodrász rendbe hozta a haját, dédanyácskám nál az egész kiterjedt, de most már jobbára kipusztult család összegyűlt reggelizni és kezét csókolni a dédanyának, ki már megmosta volt kezét a forrás vízébe és hűvösen bélelt papucsait hordta. Ekkor megjelentek élén rendszeresen a fia állt, Ivánka; a fia, avagyis az én hatvanestendő nagyapám, Iván Jakovlevics, akit már a bőlesejében kineveztek testőralhadnagynak, de aki sohasem is vitte többre, mert sohasem hagyta el faluját és meg is vőnt ott nyugodtan, mindig és teljesen igénybe vétvén a háztartás és a kutya, istállók, valamint ama titkos ügyek által, a melyek őt a falu szépeihez fűzték. Utána következtek az unokák, vagyis az apám, a nagybátyám, a nagynénéim és a dédunokák apró nemzetsége. Dédanyám meghajította magát, az akkori udvari szokás szerint szabályos félkörben, azután összedörzsölte a tenyerét és hogylétünk felől tudakozódott.

Nagyapám ekkor, miután anyját üdvözölte, félreállt, s mélyen elmerülve simogatta szürkülő fejét, melyen egy kis fesű tartotta össze a ritkás fürtöket. azután sóhajtvá ült le az ablakba. Miért sóhajtott a nagyapám? Bizonyosan csak unalmából. A többiek is, miután némán meghajították magukat, leültek a falakhoz támasztott székekre, odahallgattak az öregek udvarias beszélgetésére, feleltek is, ha kérdezték őket, kávéztak és további hajlongások és ismételt bókok után ép oly szertartásosan távoztak, ahogy jöttek. A szépanyám lakása ilyenkor valóságos paradicsom volt nekünk, pedig a dolgok korántsem voltak olyan fényesek. Nagyapámnak drága kirándulásai, melyeket a környékre gyakorta tett, továbbá vendégszerető háztartása és a sok ünnepi lakmározás már megrongálta volt a vagyoni szilárdságot. Nagyapám ugyanis, a kedves Ivánka, ki az édesanyja előtt melán sóhajtozott, nagyon szerette a vig czimborákat. Mindig, ahogy eladta a buzáját vagy gyapuját, daridók kezdődtek. Néha a kegyes édesanya engedelmével a birtokai látogatására indult és ilyenkor aztán egy hónapig sem hal-

lottak róla. Majd ismét előkerült, egy esomó közeli és távoli ismerős kíséretében. Az udvar ilyenkor uri fogatokkal telt meg, a tornác ablakai világozásban usztak s az ebédő karzatán a falusi zenekar harsogott, mihez alulról férfiak éneke szólt. Mozsarak is durrogtak és vidám párok lejötték az ecossaise-t s a cotillont. Ilyenkor a dédanyám is elhagyta néha hálószobáját és nehéz fehér selyem ruhájában kijött nádfedeles hajlékából, hogy a fia házában az őök képei alatt bostont játsszék, vagy valamely állami méltóság karján nehézkösen és szertartásosan tipegje a polonaise. Nagyapám annyira szerette a játékot, a lánczot és a pohárcsengést, hogy téli esteken, ha sokszor nem volt vendég, lovassembereket állított föl az országuton, elfogni, azaz vendégnek hívni az utasokat. A házban természetesen egy csomó szolgacmber is ténfergett; ha volt vendég, frakkban jártak és dözsöltek a lakomák maradványán; más-különbben piszkos, kis zubbonyban jártak, megmezitláb és kását ettek.

Dédanyácskám nem sokat tudott a dolgok valódi állásáról és halála órájáig azt hitte, hogy a fia jó gazda. Nagyapám az anyja szemében főleg azzal hitette el magát, hogy jó gazda, hogy egyszer réges-régen, valami harmincz évvel az anyja halála előtt, a Don partján mintegy ötszáz láncz homokot fenyővel ültetett be; ez a fásítás nagyszerűen sikerült, ugyannyira, hogy a nagyapám rendjelet is kapott érte, holott az egészsnek csak az volt a czélja, hogy a vadállomány szaporodjék. Mindazonáltal számos előkelő személyiségek eljöttek megbámulni a csudát, amely persze első sorban a jobbágyok munkás kezének volt köszönhető; eljött a kormányzó, a metropolita, eljött egy egyetemi tanár, sőt még a mindenható Arakcsjev gróf is eljött, aki maga is esu dákat művelt szomszédos birtokain, amennyiben a szabad közököket ott ugynevezett katonai gyarmatokon telepítette le s így félig meddig jobbágyoknak szerezte meg őket. Dédanyácskámiban is sok deszpolikus hajlandóság volt, így például a nagyapám az ő tudtával szokta volí guzsba költetni azokat a legényeket és hajadonokat, akik kiválasztatásuk után bizonyos kilúzót napig nem akartak egybekelni.

(Folytatás következik.)

A szerkesztésért felelős: Kálnoky I. h. szerkesztő.

A budapesti értéktőzsdé hivatalos árjegyzései 1898. október 4-én.

Table with financial data including columns for 'Állampapírok', 'Záloglevelek', 'Részvények', and 'Külföldi vállalatok'. Each section lists various securities and their corresponding prices in 'pénz' and 'ár' columns.

SZÍNHÁZAK.

Budapest, szerda, 1898. október 5-én.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Évi bérlet 150. Havi bérlet 4.

Bohéme-világ.

Dráma 5 felvonásban. Írták: Barré és Münger. Fordította Szomori Emil.

Személyek.

Durandin Szigeti Imre
Rodolphe Mihályi
Marcel festő Dezső
Schaunard, zenész Császár
Colline Gabányi
Benoit Egressy
Baptiste, szolga Zilahy
De Rouvres Pálffy
Mimi Török I.
Musette Csillag T.

Kezdeté 7 órákor.

MAGY. KIR. OPERAHÁZ

Évi bérlet 96. szám.

Lohengrin.

Régényes opera 3 felvonásban. Szövegét és zenéjét írta Wagner. Richard. Fordította Böhm G. és Ormay.

Személyek:

L. Henrik Ney D.
Lohengrin Perotti
Brabant Elsa Vasquez
Gottfried hg. Blauszky
Telramundi Beck
Ortrud Diósy
A király hirdetője Mihályi

Kezdeté 7 órákor.

NÉPSZÍNHÁZ.

K. Kopácsy J. assz. mint vendég.

Komédiások.

Operette 3 felvonásban. Írták M. Bucheron és A. Mars. Fordította Makai Emil. Zenéjét szerzerzte Louis Varney.

Személyek:

Toulouse Németh
Olympia K. Kopácsy
Clorinda Gassl M.
Paul Vaubert Szirmai
Valburgia Raabó
Galliac Törnyei
Julius Cassar Solymosi
Auguste Ujvári
Jupiterné M. Csatai
Atalán Kovács K.

Kezdeté 7 órákor.

VÁRSZÍNHÁZ.

Zárva.

VIGSZÍNHÁZ.

772. szám. 772. szám.

Az államtitkár ur!

Vígjáték 3 felvonásban. Írták: Alexandre Bisson. Fordította: Ambrus Zoltán.

Személyek:

De la Mare Fenyvesi
Lambert Góth
Bouquet Hegedüs
Légeois Kazabiezky
Chalarion Gyöző
Lardillac Tapolczay
Pinguin Balassa
Gentil Szerényi
Bunel Hónászoki
Marianóvári Nikó L.
Gilberte Kalmár P.
Susanne Lánosz L.

Kezdeté 7 és fél órákor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Előszár:

A krokodilus.

Operett 3 felvonásban. Írtá Walter Oszkár. Fordította Faragó Jenő. Zenéjét szerzerzte Ferron Adolf.

Személyek:

Özv. Möllerová Kövesi A.
Lili Ledolfsky
Salba Sziklai
Wille Fric Góth K.
Schlauch Szentmiklóssy
Schneider Pulásthy
Triebelé Láng E.
Buzsáczim báró Halasi B.
A szingizgató Mátrai
A rendező Dessevényi
Prümpör Héhen A.
Klex Boross E.
Mari Simon M.
Pinczér Kardos
Levélbordó Kunosi E.
Henteslegény Erdős B.
Szabolcsy Karvász
Diszitömlény Batori
1. díszítő Paalagi
2. díszítő Lenkeli
Zabornóster Lányosi G.
Szolga Takács A.

Kezdeté 7 órákor.

Színházi műsorok.

	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Vig Színház	Képzőművészeti Színház	Magyar Színház	Várszínház.
Csütörtök	Hamlet	A tévedt nő A nappal és az éjjel	A végrehajtó	Lili	A krokodilus	—
Péntek	Jeffe lánya Nőuralom	—	Coulliset ur	Komédiások	A krokodilus	Bajazzók Coppelia
Szombat	Otthon	Mignon	A végrehajtó	Komédiások	A gésák	—
Vasárnap d. u.	Bánk bán	—	Coulliset ur	Fehér egér	Arany- lakodalmom	—
Este	A nagymama	Sehe	A végrehajtó	Ingyenélők	A krokodilus	—

MINDENKÉPP KAPJÁTOK

RETHY FELE

RETHY BÉLA

RETHY BÉLA gyűjtemény

1 doboz ára 30 kr. 5 doboz bérmentve 1 frt 50 kr.

Szátküldés:

RETHY BÉLA gyűjtemény Békés-Csabán.

Stabatalmakat

BÚTOR

Falaky H. és W. készpénzért
VII. ker. Erzsébet-körút 42.
Képző: Béla, László, 25
Főúttól 1892. 51a.

Szállították: Prága, Hamburg, Köln, Frankfurt, Lipse, Borszlo, Varsó, New-York, Hannover.

Érték 30.000 befizetési
tábla mellett megfizetés.

Értékesítési szerződés
24 millió márká
értékben kötött.

Képzőművészeti és prospektusok
ingyven.

A magyar kereskedelmi mu-
zeum építési feladata.

GONDA S.

Bútorraktárban,
VII. István-tér 7.

Hirdetések felvételnek lapunk kiadói-
vatalában
VIII., József-körút 56.

WALTER B. kávéháza

VIII., József-körút 29. sz. alatt.
Naponta

zene-hangverseny
A híres Miskolczy Géza pécsi zenekara által.

Az uri közönségnek
legjobban ajánlom
ruhabérletti rendszeremet
Deutsch F. Károly, Andrassy-ut 1.

Meidinger kályhagyár
EHRlich J. és H.
Budapest és Bécs.
Budapest, IX., Lónyay-utca 17. szám.
Meidinger tölte- és szabályozó-kályhák.
Kaszárnya-kályhák Siemang Ehlrichs-
hadalma szerint. Meidinger callorifere-
sek csereburkolattal, új szerkezettel.
Központi légfűtések és szellőzők.

Nagy bolthelyiség
a József-körút legélénkebb helyén
f. évi november hó 1-ére kiadó.
Czím a kiadóhivatalban.

Megrendelhető:

- Utánvétellel bérmentve.
- Két forintot havi részletre a meg-
jelent 12 kötet egyszerre szállítva.
- Egy forintot havi részletre egye-
lőre 6 kötet szállítva, 10 részlet
'efizetése után további 6 kötet.

Mikszáth Kálmán
művei:

- I. A tekintetes vármegye.
- II. Az apró gentry és a nép.
- III. Nemzetes uralmék.
- IV. Pipacsok a buzában.
- V. Tavaszri rügyek.
- VI. Urak és parasztlak.
- VII. A két koldusdiák.
- VIII. Ciub és folyosó.
- IX. A beszélő kőntös.
- X. Pervya.
- XI. Lovagvárak, kis primás.
- XII. Kataghy Menyhért levelei

Mikszáth Kálmán
összegyűjtött munkái.
Olcsó egyöntetű diszkiadás
12 kötetben

A gyűjtemény ára
diszkiadásban **36 frt**

A kötetek fényesen vannak kiállítva, piros vagy
barna kötésben.
Méltoztassék az alábbi rendelőlapon levágni és aláírva lapunk
kiadóhivatalához beküldeni.

A Réval Testvérek Irodalmi intézet Részvény-társaságnak Budapeston. Megrendelem a T.
Társaságtól az „Országos Hirlap” kiadóhivatala útján.

MIKSZÁTH KÁLMÁN összegyűjtött munkáit
12 diszkiadású kötetben 36 forintért.

a) Utánvétellel bérmentve.
b) 2 frtos havi részletfizetés mellett, a 12 kötet egyszerre való szállí-
tását kívánva.
c) 1 frtos havi részletfizetés mellett, kérem, hogy 6 kötet azonnal
szállíttassék, a további 6 kötet pedig 10 részlet kifizetése után.
Az első részlet utánvételre szóló adó, a továbbiak 189

Az első részlet Budapeston, míg a máj vételára társasági tagok a részleteket be nem tartása esetén szives-
kedjék a Társaság az esedékes összeglet postai megfizés útján, a postakölteit és kora-rakodása mellett bevezetni. A
részletek elmulasztása esetén a részletfizetési kötvény megfizetés és a gyűjteménynek teljes vételára esedékessé válik. A
gyűjteménynek a részletelt részletek által mag nem fizetett része a részvénylapon megmarad.

Lakhely: _____ Név: _____
Közet: _____ Állás: _____